

Izhaja vsaki četrtek
ob 8. uri popoldne.
Rokopisi se ne vra-
čajo. Nefrankovana
pisma se ne spre-
jemajo.

Cena listu znaša
za celo leto 4 krone,
za pol leta 2 krone.
Za manj premožne
za celo leto 3 krone,
za pol leta 1.50.
Za Nemčijo je cena
listu 6 K, za druge
dežele izven Avstrije
6 krov.

Rokopise sprejema
Narodna Tiskarna"
v Gorici, ulica Veterini 8. 9.

Naročnino in na-
znanila s prejemom
upravnštvo, Gorica
Semeniška ulica št.
16. Posamezne šte-
vilke se prodajajo v
tobakarnah v Šolski
ulici, Nunske ulici, na
Josip Verdijevem te-
kalšču nasproti me-
stnem vrta, pri Vac-
lavu Baumgartl v
Korenjski ulici in na
Korenjskem bregu
(Riva Corno) št. 14
po 8 vin.

Oglasni in poslanice
se računajo po petit
vrstah in sicer: če
se tiska enkrat 14 v.,
dvakrat 12 v., tri-
krat 10 v. Večkrat
po pogodbi.

XVIII. letnik.

V Gorici, 25. avgusta 1910.

34. številka.

Cesarjeva zahvala avstrijskim narodom.

Ministersko predsedstvo objavlja:
Njegovo cesarsko in kraljevo apo-
stolsko Veličanstvo je blagovolilo naj-
milostnejše izdati sledeče lastnoročno
pismo:

Ljubljibar pl. Bienerth!

Ob Mojem osemdesetletnem rojst-
nem dnevu so mi došle iz vseh delov
Mojih dežel in neštevilne čestitke in do-
kazi zveste udanosti, ki so Moje srce,
ki enako toplo bije za vse Moje narode,
globoko ganile, razveselile in Me okre-
pile za nadaljnje delo.

S čustvi globokočuteče zahtvale za
varstvo in zá pomoč, ki Mi jo je med
Mojim dolgim življenjem podeljevalo
nebo, se dvigajo k Vsemogočnemu Moje
goreče molitve, naj Vsemogočni tudi v
bodoče Mojemu blagru skupnega pre-
bivalstva Mojih držav posvečenemu de-
lovanju ne odreče Svojega blagoslova.

Vsem, ki so se Mene v teh dneh
spominjali v ljubezni, izražam iz celega
srca zahvalo in Vam naročam, da to
izporočite splošnosti v vednost.

Badiš, 21. avgusta 1910.

Franc Jožef I.

Zadnji steber katoliške cerkve . . .

V zadnjem času je pisal „Rdeči
Prapor“, da se v Španiji sedaj podira
zadnji steber katoliške cer-

kve. Drugod da se je to že zgodilo, le
v Španiji, da je še tema. Tudi „Soča“
je pisala o konkordatih, ki so se od-
pravili, da morajo sedaj katoličani svo-
bodno dihati brez ukazov iz Rima. S
temi članki izražajo liberalci in socialisti
svoje željice glede krščanstva. Radi bi
videli, da bi bilo kmalu konec kat-
cerkve. Vse te željice in nade naših na-
sprotnikov pa so popolnoma prazne.
Sv. Pavel pravi: „Podlaga božja stoji
trdno“... Druge podlage namreč nihče
ne more vložiti razen tega, ki je vlo-
žena, ki je Kristus Jezus... Vzdani ste
na podlago apostolov in prorokov in
poglavitni vogelni kamen je sam Jezus
Kristus, na katerem je vse zidovje se-
stavljen...

Motijo se torej liberalci in socia-
listi, ki pisarijo o zadnjih stebrih ka-
toliške cerkve, ki naj bi bili konkordati.
Koncordati so le dogovori mej posvet-
nimi vladarji in sv. stolico glede reči,
ki se tičejo države in cerkve. Ti dogo-
vori obsegajo določbe, ki so v korist
cerkvi in državi. Stebri katoliške cerkve
pa ti konkordati niso. Cerkev je bila in
cerkev bo, ko ne bo več niti konkordati
niti držav, mej katerimi obsto-
jajo sedaj ti konkordati. Cerkev je
večna, ker je nje podlaga, nje steber in
poglavitni vogelni kamen Jezus Kristus sam.
Vemo dobro, da nastanejo lehko
v Španiji in drugod francoske razmere,
da celo take razmere, kakršne so bile
v času prvih kristjanov, ko je kršč. kri-
tekla v potokih, a cerkev bo ostala.

V tem oziru so socialisti in libe-
ralci lahko popolnoma mirni, ker se njih
željice ne bodo nikdar izpolnile. Na ne-
kaj drugega pa jih moramo opozoriti
sedaj, ko se spodbujajo nad stebrom in
vogelnim kamenom katoliške cerkve. V

smislu imamo namreč Gospodove be-
sede:

„Kdor pada nad tem kamenom, se
bo razbil, na kogar pa on pada, ga bo
strl.“

Naj si liberalci okoli „Soče“ iz-
prašajo vest, kolikekrat so že pali nad
tem kamenom? Ni ga morda lista na
svetu, ki bi bil tako smešil papeže,
škofe in duhovščino, kakor „Soča“. Tako
ostudnih napadov nismo čitali
niti v nemških niti italijanskih brezver-
skih listih. Zato pa lahko rečemo, da
visi že nad goriško liberalno stranko
Damoklejev meč, ker resnične so Gospodove
besede: „Kdor vas zaničuje, meni zaničuje“. Kakor vsa
znamenja kažejo, grozi polom na vseh
koncih. Ladja se že potaplja in liberalci
sami jo zapuščajo. Ista usoda zadeva
tudi socialiste, ki se bodo razpršili, da
ne bo o njih ne duha ne sluha. Pod-
laga božja pa bo stala trdno...

valca, je molče prevzela, pa ga mirno
in trezno izvrševala. Potrebni so bili
napori, potrebna požrtvovalnost, samo-
zatajevanje in ljubezen do zatiranega
goriškega kmeta. Treba je bilo tudi po-
žirati podle insinuacije od strani ljudi,
ki znajo le razdirati in podirati to, kar
dobrohotiči gradijo. Premagali smo te-
žave in napore: naše zadružništvo je
podobno krepkemu, svojih dolžnosti in
pravic se zavedajočemu mladeniču, ki
ima pred seboj najlepšo dobo svojega
življenja: leta moškega dela!

Ob obilni udeležbi se je vršil pred-
minoli četrtek občni zbor „Goriške zveze
gospodarskih zadrug in drušev“, kateremu
je predsedoval zvezni načelnik, državni poslanec Fon. Iz poročila o po-
slovanju zveze v VI. upravnem letu, ki
ga je podal občnemu zboru vodja Prem-
rou, posnemamo sledeče zanimive po-
datke:

L. 1909 pomeni za „Goriško zvezo“
in njeno organizacijo lep korak naprej
v rednem razvoju. Pomnožilo se je šte-
vilo zadrug, pomnožilo poslovanje zveze
in zadrug, obenem pa tudi pomnožilo
delo, ki ga zadruge nalagajo zvezi. Od
strani zveze se je skušalo, kolikor je
bilo mogoče, ustreči zahtevam, ki so se
stavljale do zveze. Z veseljem je po-
zdravljati dejstvo, da se razvija vedno
ožji stik med upravniki zadrug in zvezo.
Čim ožji je tak stik, tem večje garancije
imamo, da se poslovanje pri zadrugah
vsovrši in pomnoži. Delo, ki je zvezi na-
stajalo iz tega ozkega stika, je včasih
uradništvo zrastlo čez glavo, tako da ni
bilo mogoče ustreči vsem zahtevam ta-
koj in pravočasno. Ozki stik pa je bil
vsekakor potreben, ker je bilo število
novih zadrug v zadnjih 2 letih v izredni

Naše gospodarsko delo.

Za naše gospodarsko delo na Go-
riškem je bil minoli četrtek zopet dan
obračuna. Dan počitka, ko se oko ozira
v dovršeno delo, ga kritično premotri,
pa si na podlagi vspehov določa smeri
nadaljnemu delovanju. Dan zmage, ker
je dovršeno delo vspešno in ker nudi
najlepše upanje, da bo tako tudi naprej.
S. L. S. na Goriškem ni nikoli o svojem
gospodarskem delu veliko govorila, ni
nikoli preosnavljala in popravljala po-
sebnih gospodarskih programov.... delo,
določeno po sklepih slovenskih katoli-
ških shodov, delo, kateremu je predmet
in smoter le dobrodit goriškega kmeto-

nista. Rado se namreč v zakonu od-
krije, kar je skrito globoko v človeku,
Gorjé mu, kdor se je zaletel, ko je (dru-
žico) volil! Prepozno spoznanje — hudo
stanje.

A. Kolping. „Kaj zamore dobra
žena“. III. zv., st. 8.

... Ljubezen je pravice
pristna sestra. Če torej zahteva
mož, da bodi žena prav dobra žena, pa
bodi pred vsem mož prav dober mož;
in če hoče žena, da bodi mož prav do-
ber mož, pa bodi sama poprej prav do-
bra žena. Nju vsak mora prvi začeti in
nikar čakati na drugega, sicer začneta
(biti dobra) oba prekasno, vse prekasno.

A. Kolping. „Pogovori o druž-
življenju“. IV. zv., st. 69.

Kjer neha zakonska ljubezen, pride
v hišo tisočera nesreča.

A. Kolping. I. c., st. 24.

Če je res — in do danes še ni
pravega dokaza, ki bi to pobil — da je
namreč Gospod Bog postavil zakon ne

toliko zaradi zakoncev, kolikor bolj za-
radi njihovih otrok, in ga tako
uredil, kakor je urejen, da se že spo-
dobi, da otrok v hiši ne le ne prezremo,
ampak nanje najbolj pazimo. Njihov bla-
gor in gorje je mnogo bolj važne stvari,
nego starišev samih. Prav za prav sve-
doči v zgojo otrok najbolj
očitno, koliko je vreden za-
kon in koliko ni.

A. Kolping. „Dr. Fliederstrauch“,
II. zv., st. 215.

Značaj. — Značaji, ki naj jih za-
res visoko cenim, so postali redkejši...
Priznati moram, da sem našel take ne-
sebične značaje v svojem življenju. Le
kjer sem našel dobro vtrjeno versko živ-
ljenje.

Pesnik-prvak Goethe — svě-
niku Schlosser-ju.

Ljubši mi je en značajni mož, nego
sto duhovitih mož.

J. g. r. H. Hahn. „Iz Babilona v
Jeruzalem“, str. 205.

(Dalje pride.)

Naš ABC.

Priredil A. P.

(Dalje.)

Z.

Zadoščenje. — Tak je pač božji
red v človeških zadevah, da mora človek — poleg pokore onstran groba —
pokoriti se in zadostiti za to, kar je za-
grešil na človeškem — svojem ali tujem —
življenju, največkrat tudi v tem živ-
lenju — na življenju ali z življenjem.
A. Kolping. „Krvda, kazen in
sprava“, VII. zv., st. 80.

Zakon. — Kristijanu mora biti za-
kon sveta zveza, važen in zato težak
poklic; mora mu biti služba, ki jo sicer
sprejme prostovoljno, pa vendar z naj-
večjo resnostjo, torej tudi s potrebo
pripravo pred Bogom in svetom... Zato
tudi Cerkev deluje tako odločno na to,
da se družina dostojno ureja, in prav
zato (deluje Cerkev) nujno na svetost
zakona, ki je trajno gojišče človeškega
rodū — stvarjenega po podobi božji, ki

naj raste in se množi, vreden samega
sebe.

A. Kolping. „Dr. Fliederstrauch“,
II. zv., st. 228—230.

Zakon je strašno resna stvar, ki
nalaga grozno težke dolžnosti — dolžnosti,
ki jih spoznaš še le, ko ne moreš več
odstopiti, in ki vklepajo celo tvoje živ-
lenje in vse bitje tvoje v spone, katerih
bi ne mogel nositi, ako bi (spone) ne
visele v roki božji.

J. gr. H. Hahn. „Nirvana“. I. zv.,
st. 328.

So tudi žene, ki so bile v začetku
zakona kakor angelj; žal, da niso dol-
gotrajne — podobe angelčkov. Iz lepega
metulja postane kmalu grda gosenica —
namreč v zakonu. Angeli dobē v
njem često zmajeve peruti, kače zobe
in mačje kremlje; in jagnjeta se sprem-
nené često v volkulje in grozne tigrice,
ki ne zanašajo niti iastnemu gnezdu.
Prelevitev ne nastopi ravno v 24 urah,
potrebuje često mnogo časa; nastopi pa
pogosteje in hitreje, nego bi si kdo

meri narastlo, pouk in ureditev poslovanja povsod pa nujno potrebna.

Število podruženih zadrug je v poslovnem l. 1909 zopet narastlo. Koncem l. 1909 je bilo pri zvezi včlanjenih 70 zadrug (l. 1908 pa 58). Narastek znaša 20,7%. (Sedaj šteje zveza 80 zadrug). Utanovile so se sledeče zadruge: kmečke posojilnice: Libušnje, Velike Žablje, Podmelec, Dol Otlica, Volče, Otalež; gospodarske zadruge: Gradišče in Miren; mlekarne zadruge: Zabđe, Čiginj, Gabrijevi, Volarje, Zatolmin, Libušnje. Te ustanovitve segajo do današnjega občnega zabora. Poleg tega so pristopile tudi mlekarne zadruge Livek, Drežnica, Borjana, Perati. Lani in letos zasleduje zveza posebno centralizacijo mlekarne zadrug, 1. da se zdelači in povsod uredi v enotnem zmislu poslovanje, 2. da se uporaba mleka tehnično vsovrši, 3. da se pospeši ustvarjanje oddajne centralizacije. Poleg navedenih zadrug je v minarem letu pristopila k zvezi tudi Zveza slovenskih kolonov, t. j. društvo, katero zasleduje izboljšanje kolonskih razmer. To društvo je ustanovil načelnik Zveze, dr. A. Pavlica.

Po poslovanju se zadruge, ki so bile koncem l. 1909 pridružene zvezi, razdelijo tako: 43 posojilnice rajfajzenskega sestava in 3 posojilnice Schultze-Delitschevega sestava. K poslednjim je treba še prijeti Centralno posojilnico v Gorici, ki se pozneje navaja med osrednjimi organizacijami. Mlekarne zadrug je bilo 7, živinorejskih 1, kmetijskih in konsumnih 8, obrtnih 3, kletarskih 1, vrnarskih 1, stavbnih 1 in 2 osrednji zadrugi, skupaj 70 zadrug. Fizičnih članov v načelstvu in nadzorstvu je bilo 11, tako da je zveza štela koncem l. 1909 vsega skupaj 81 članov.

Vsled priglasitve Goriškega kmetijskega društva v Gorici se vrše sedaj pogajanja za pristop in ureditev skupnega postopanja pri nakupovanju kmetijskih potrebščin. Z efektuiranjem tega pristopa napravi kmetijstvo na Goriškem važen korak naprej v svoji stanovski organizaciji.

Po sodnem okraju odpadajo: na sodni okraj:

I. Kras:	posojilnic:	nedenarnih	zadrug:	skupaj:
Komen	5	—	—	5
Sežana	1	—	—	1
Tržič	1	—	—	1
II. Srednje ozemlje:				
Ajdovščina	7	—	—	7
Gorica	17	14	31	
Kanal	1	1	2	
III. Zapadna Brda:				
Kormin	3	1	4	
IV. Gorsko ozemlje:				
Tolmin	4	2	6	
Cerkno	2	2	4	
Kobarid	5	2	7	
Bovec	1	1	2	
Skupaj	47	23	70	

Za l. 1909 zabeležujemo napredok v gorah in zapadnih Brdih. Srednje ozemlje in Kras imata nepremenjeno stanje.

Srednje ozemlje je sicer najbolj organizirano, toda tudi v tem se bo dalo napraviti v teku časa še marsikatero koristno in dobro zamišljeno zadrugo, predvsem nedenarnega gospodarskega značaja.

Predavanj je bilo l. 1909 vsega skupaj 29, i. s. je predaval:

Vlč. g. dr. Pavlica, prejšnji načelnik „Goriške zveze“, „o socialnem vplivu zadružništva, smotrih in nalogah kmečkega zadružništva“ 21. februar v Velikih Žabljah, 2. avg. v Podmelcu; „o kolonskem vprašanju v Brdih in o vladnem kolonskem načrtu“ 29. avg. v Gaberjah; „o potrebi združitve kolonov v „Zvezo slovenskih kolonov“ 24. jan. v Kozani, 16. maja v Vipolžah; „o zavarovalnicah za govejo živino“ 22. jun. v Cerknem; skupaj 6 krat.

Gosp. Rudolf Schwegel, dež. pot. učitelj za kmetijstvo enkrat „o živinorejskih zadrugah“ 22. jun. v Cerknem.

Vodja Svetoslav Premrou „o praktičnem vdejstvovanju narodno-gospodarskih smotrov kmečkega zadružništva; o uredbi kmečkih zadrug, poslovanju posojilnic, kmečki kreditni politiki, skupnem nabavljanju kmečkih potrebščin potom rajfajzenskih posojilnic in o konverziji zemljeknjičnih dolgov“ 31. jan. na Kamnem, 7. februar na Libušnjem, 21. februar v Velikih Žabljah, 21. marca na Dobrovem; „o kmečkem zadružništvu kot stanovski organizaciji“ 8. sept. v Solkanu; „o povzdigi živinoreje in planšarstva; o uredbi živinorejskih zadrug in zavarovalnic za govejo živino“ 21. jan. na Libušnjem, 22. jun., 13. nov. v Cerknem; „o namenu in uredbi deželne zavarovalnice za govejo živino“ 31. jan. na Kamnem; „o agrarnem vprašanju“ 6. jun. v Bovcu, 5. dec. v Rupi; skupaj 11 krat.

Poslovnih poukov, povečini združenih s predavanjem pri otvoritvi poslovanja novih zadrug, je imel Premrou 2. februar v Drežnici, 26. oktober v Iderskem, 3. februar v Velikih Žabljah, 30. jun. na Libušnjem, 4. jul., 5. jul., 6. jul., 24. oktober v 25. oktober v Borjani, 2. oktober v Mirnu, 3. oktober v Podmelcu, skupaj 11 krat. Poleg tega je imel isti v pozimskem tečaju predavanja pri poučnem tečaju v Centralnem semenišču. Vsled imenovanja od strani c. kr. ministristva za bogocastje in uk predava sedaj pri kmetijskem nadaljevalnem tečaju za učitelje, ki se ravnomerno vrši na deželni kmetijski šoli.

Predavanj je bilo l. 1909 manj kar v l. 1908, ker se je ustanovilo manj zadrug in ker je vpeljava poslovanja uradništvo absorbirala. Zvezin uradnik je vporabil skupno za predavanja 6½ dni, za pouke 11½, za revizije 12 in za sestavo bilanc na licu mesta zadrug skupaj 48½ dni. Sestavile so se bilance novim zadrugam na licu mesta, obenem pa tudi 3 starim, ki morajo vsled sklepa lanskoga občnega zabora nositi same tozadevne stroške. Kot uspeh predavanj opazujemo v zadnjih letih rastoče zanimanje za zadružništvo pri našem kmečkem prebivalstvu, obenem pa tudi zavednejše in pravilnejše zadružno poslovanje. Odslej bodo predavanja morala predvsem vpoštovati one panoge kmetijstva, ki spadajo v okvir nedenarnih gospodarskih zadrug, predvsem mlekarne in živinorejskih. Tembolj, ker so v tem oziru naši ljudje zelo konservativni.

Prometno poslovanje zveze zabeležuje izdaten napredok. Skupni promet računskega leta znaša K 5,260,637,26 (l. 1908 K 3,984,231,86).

Denarna sporavnava pridruženih zadrug izkazuje l. 1909 prometa K 2,009,516,59 (l. 1908 1,432,077,24).

Naloženega denarja so imele zadruge pri zvezi koncem l. 1909 K 1,138,738,23 (l. 1908 K 593,322,91) in znaša prirastek nasproti l. 1908 K 545,415,32.

Izposojenega denarja so imele zadruge pri zvezi K 503,538,90 (l. 1908 K 326,492,82). Prirastek znaša K 177,046,14.

Spolni prirastek stanja naložb zadrug v sporavnici, zmanjšanih po tozadevnih zahtevkih iz istega naslova, znaša za l. 1909 K 315,442,06.

Vsled centralizacije domačega razpoložljivega denarja se dosezajo lepi vspehi, tako da ne potrebuje doslej naša organizacija zunanjega kredita, marveč izhaja z domaćim denarjem in od tega še velike svote nalaga v zunanjih trdnih kreditnih zavodih. Kredit zveze in njene organizacije je doslej še nevporabljen.

Denarni promet s Centralno posojilnico v Gorici, ki izvršuje vsled medsebojnega dogovora z zvezo blagajniške funkcije za zvezo, izkazuje za l. 1909 K 2,192,738,79 (l. 1908 K 1,648,009,96). Koncem l. 1909 je imela zveza naloženega denarja pri Centralni posojilnici K 669,834,18 (l. 1908 K 281,082,46), iz-

posojenega pa K 83,785,08 (l. 1908 K 52,114,45). Naloženi denar (tekoči račun z zadrugami) je določen le za denarno sporavnavo med zadrugami, izposojeni denar (tekoči račun z zvezo) pa za vse druge posle, ki ne spadajo v denarno sporavnavo.

Blagovni promet je v l. 1909 z ozirom na tržne razmere glede modre galice nazadoval. Zveza je modro galico vsled padanja cen zadrževala v zalogi. Za l. 1909 znaša blagovni promet K 185,366,87 (l. 1908 K 209,563,03). Kosmatega dobička pri blagu je bilo l. 1909 K 2174,58 (l. 1908 vsled odpisa na galici kosmate izgube K 1656,56).

Oddalo se je 37 zadrugam kg 418,459,71, t. j. okroglo 42 vagonov različnega blaga v vrednosti K 89,471,76 (l. 1908 kg 508,374,56) t. j. okroglo 51 vagonov za K 86,034,22), in sicer se je oddalo:

1. Umetnih gnojil	kg 149,346
2. Krmil	" 95,163,75
3. Živil	" 152,723,20
4. Potrebščin za vinogr.	kg 23,427,76
	kg 420,959,71

Leta	1904	1905	1906	1907	1908	1909
1. Umetnih gnojil	kg 51,000	93,600	130,611	111,774	201,226	149,345
2. Krmil	" —	—	7,300	10,714	104,176	95,163,75
3. Živil	" —	—	6,215	27,997	167,773	152,723,20
4. Potrebščin za vinogr.	kg 26,772	44,497	37,111	45,094,28	35,190,663	23,727,76
Skupaj kg	77,742	138,097,3	181,237	195,579,28	508,374,615	420,959,71

Skupaj je zveza oddala v 6 letih, kg 1,521,990,15 t. j. 152 vagonov različnih kmetijskih potrebščin. Ako bi bili prihrali kmetovalci le po 1 K na kvintalu, bi to znašalo nad 15,000 K. Prihralili so pa mnogo več, ker so bile cene vsled skupnega začupa navadno precej ugodne, l. 1905 in 1906 celo pri galici 10–15 K pri kvintalu nižje. Zveza je vedno svojim zadrugam preskrbovala principialno le blago najboljše kakovosti. Skupaj je zveza oddala v 6 letih, kg 1,521,990,15 t. j. 152 vagonov različnih kmetijskih potrebščin. Ako bi bili prihrali kmetovalci le po 1 K na kvintalu, bi to znašalo nad 15,000 K. Prihralili so pa mnogo več, ker so bile cene vsled skupnega začupa navadno precej ugodne, l. 1905 in 1906 celo pri galici 10–15 K pri kvintalu nižje. Zveza je vedno svojim zadrugam preskrbovala principialno le blago najboljše kakovosti. V slučaju drugoslovenskih ugodnejših ponudb je dala večkrat preiskatuje.

Exhibitna knjiga kaže za l. 1909 5143 došlih in odposlnih dopisov, samo pisem se je odposlalo 3597. Poleg tega pridejo še okrožnice, prošnje in druge za zadruge izdelani formularji, pregledani in izdelani računski sklepki in revizijska poročila, tako da se je odposlalo l. 1909 nad 4000 aktov.

Delo, katerega vrši zveza je ogromno in velevažno. Tem bolj mora razvesiliti vse pripadnike zvezne organizacije avtoritativno priznanje goriškega deželnega odbora, objavljeno v „Samoupravi“ št. 1–2 iz l. 1910: „Tudi Goriška zveza gospodarskih zadrug in društev“ se lahko ponaša z naravnost krasnimi vspehi na gospodarskem polju. Nje koristno delovanje se razteza na vse slovenski del dežele. Vse to je deželni zbor spreidel in uvaževal, ko je dovolil „Zvezi“ stalni letni prispevek 6000 K.“

To priznanje in dragocena gmotna pomoč naj nam služita v čim največji meri pri nadaljnem vedno večjem in vspešnejšem razvoju naše gospodarske organizacije na Goriškem!

Temu poročilu, ki vsebuje obenem tudi vse korake, ki jih je zveza napravila v korist zadrug pri javnih zastopih in drugod, je sledilo poročilo nadzorstva v svojem delovanju, na kar se je predloženi računski sklep

za l. 1909 soglasno odobril. Čisti dobiček l. 1909 se je po sklepu občnega zabora priklopil rezervnemu zalogu.

Pri naslednjih dopolnilnih volitvah načelstva se izvolijo v načelstvo soglasnim sklepotom preč. g. prof. dr. Andrej Pavlica in g. prof. dr. Karol Capuder. V nadzorstvo se izvolijo soglasnim sklepotom vsi člani prejšnjega nadzorstva, i. s. gg. dr. Anton Breclj, Leopold Pavlin, Ivan Rojec, Josip Strancar in dr. I. Ujčić.

Sklenila se je potem spremembu zveznih pravil, v koliko se tiče članstva članov načelstva in nadzorstva in načina, kako imajo pooblaščenci zastopati zadruge na občnem zboru zveze.

V ospredju zanimanja zadružnih krogov na goriškem stoji sedaj vprašanje vinarskih oziroma kletarskih zadrug. O tem vprašanju je obširno poročal zvezni predsednik, poslanec Pon. Razvila se je živahná debata. Sklenilo se je naložiti načelstvu zveze, da naj to vprašanje temeljito prouči in poda prihodnjemu občnemu zboru konkretno predloge.

Toliko poročamo o tem zanimivem občnem zboru. Podatke glede uspeha celotnega zadružništva, v kolikor stoji v zvezi z „Goriško zvezo“, prinesemo drugikrat.

Kobilice in Gabrščekova „Soča“.

(Dalje.)

Komaj dojde slovenski abiturient na vseučilišče, vpeljejo ga njegovi starejši bratje v svoje narodno akademijo društvo, češ, to je domače ognjišče v tujini, kjer se bode s svojimi sobratimi vsak dan zbirali

pomladi in so potem zopet večinoma izginile — na ta vprašanja naj odgovarjajo strokovnjaki, ako se bode obtoženka tudi sedaj nanje sklicevala, kakor se je tedaj, ko je hotela naše poslance in deželnemu odboru pred svetom očrniti, trdeč, da se po njihovi krivdi obljudljena akcija ne vrši vključ temu, da so se kobilice v velikem številu pojavile. Mibi vtegnili k večemu kot razlog navesti, da so se kobilice najbrž vstrašile pred tako „pompozno“ proti njim napovedano akcijo, pred od „Soče“ tolkokrat ponavljanem Stepančičevem zagotovilu, da se morajo pokončati.

Toda z ozirom na to, da vodimo to razpravo proti Gabršekovi „Soči“ v duhu procedure vojaškega kazenskega pravnega reda — naučili smo se glavne principe, namreč o priliki „Hofrichterjevega“ procesa — kjer je obtožitelj, zagovornik in sodnik vse ena oseba, moramo iztakniti na korist obtoženke po principu „melius abundare quam deficere“ odnosno „valeat quod valere potest“ — „rajši več nego manj“, „naj velja kar more“ — še eno okoliščino.

V modernih kazenskih pravdah operirajo zagovorniki, posebno kadar jim nedostaja drugih tehnih zagovornih sredstev (To je ravno v našem slučaju! Opom. st.), kaj radi s slaboumnostjo, z duševno zmešanostjo obtoženca, v času ko je izvršil kaznivo dejanje, s sugestijo ali pa z avtosugestijo itd.

Kar se tiče slaboumnosti, momentalne duševne zmešanosti in sugestije, menda bi se dale te okoliščine — ker se je le presplošno sem pa tje o takih pojavih pri Gabršekovi „Soči“ govorilo — v konkretnem slučaju težko uveljaviti kot krivdo izključujoči razlogi, in preostaja nam tedaj edino le avtosugestija, koja bi imela po našem mnenju vsaj na prvi pogled nekoliko stvarne podlage, če tudi bode najbrže malo na sodnika učinkovala.

Gospodje čitalci se namreč dobro spominjajo — saj jim je „Soča“ dovolj sugestjonirala — kolikokrat je „Soča“ v kritičnem času in sicer, da bi čitalci verovali, da je to resna reč, z debelimi črkami natisnila, da je poslanec Stepančič v deželnem zboru zahteval, da se mora na vsak način vršiti ne samo za Kras, ampak tudi za Vipavsko dolino in Furlansko ravan važna akcija proti kobilicam, in sicer pravočasno v že meseca aprila in najkasnejše meseca maja.

Z ozirom na ta ponavljanja ni izključeno vsaj — in pri vestnih sodnih zadostuje, da se jim vzbudi dvom o krivdi — da bi ne bila „Soča“ le pod zadobljenim neizbrisljivim utisom, da se mora akcija vršiti, tako pisala in da bi ne bila, videč, da se niti Stepančič, niti deželni odbor in niti drugi prizadeti faktorji ne zganejo, in bona fide — v dobriveri — po njih udrihala. (Pardon! o c. kr. vladni ni „Soča“ nikdar črnila! Opom. st.)

Sodnik — auditor: Ti stavec, ali ne veš, da se ne sme govoriti brez dovoljenja; ne vmešuj se vedno v razpravo in sicer le na škodo obtoženke: Te je gotovo izpodila iz svoje službe!

Stavec: Da, odpustila me je stante pede — takoj — ker me je sumničila, da bi jo vtegnil ovaditi, da napada slovenske poslance, dasi je dobro vedela, da kobilic ni in da je vladna vsemu kriva.

Navedenemu opravičevalnemu momentu bi prišlo potem na pomoč dejstvo, katero je vtegnilo posebno v vročih dneh na obtoženko — ki je notorično razburljive naravi — prepričevalno vplivati namreč, da je izjavilo c. kr. kemično poskuševališče v svojem poročilu: „da je ostalo v letu 1909 po končanem lovenju še veliko število kobilic in da je nevarno da nastopijo v tekotem letu zopet v velikih množinah.“

Upamo, da nam bo obtoženka priznala, da vodimo razpravo objektivno in da navajamo ne le vse, kar govoriti proti njej, marveč tudi to, kar bi jo vtegnilo razbremeniti, tako da si bodo gospodje čitalci, na koje vedno kot sodnike apelujemo, vsaj enkrat napravili resnično, na dejstvo oprto sodbo.

Po teh razmotrivanjih nadaljujmo zopet naša stvarna izvajanja.

Dne 3. junija t. l. je došla deželnemu odboru odredba c. kr. namestništva v Trstu od 31. maja t. l. Štev. 114/6/10, s kojo se je deželnemu odboru naznanilo, da je odredilo c. kr. poljedelsko ministerstvo, naj se naznani deželnemu odboru dobesedno sledče:

C. kr. ministerstvo poljedelstva ne more ugoditi predlogom, stavljениm prigodom letošnjega zopetnega pojavljenja kobilic, ker ne oziraje se na finančni položaj države, tudi postopanje interesentov v po kobilicah okužene coni nibilo takšno, da bi opravičilo še daljne zdatne datavje.

Če tudi niso mogli vsi Kraševci držati čez zimo v svrhu nadaljne reje v pomladi puranov, pravi navedena odredba dalje, vendar bi se bilo o njih pričakovalo, da bodo vsaj toliko prihranili od denarja, kojega so iztržili za izjavnih sredstev kupljene purane, da bi s bili z njim mogli kupiti v pomladi vsaj nekoje mlade purane. To pa se žalibog nizgodilo, in zaradi tega utegne biti umestno, poklicati nevhaležnemu ljudstvu v spomin, da se ne smezlorabljati — ne oziraje se na prihodnjost — v postranske dobičke podpor, ki so bile dane prigodom velikih nesreč.

Samo z ozirom na notorično žalostno gmotno stanje Kraševcev dovoljuje poljedelsko ministerstvo izjemoma in za zadnjikrat za nabavo 5000 puranov 5000 K in prepušča deželnemu odboru, kojemu mora biti v prvi vrsti na tem ležeče, da se uniči nevarni mrčes, da nabavi drugo polovico od kot ne-neobhodno potrebnega števila navadenih 10.000 puranov, iz deželnih sredstev.“

Sic! Tako je povedal gospod minister poljedelstva in menda je dovolj jasno govoril, da sedaj tudi „Soči“ ni treba, za danes, vsaj daljnega komentarja.

Zadnjič smo dobesedno navedli za Kraševce — ako bi se stvar ne spravila v pravi tir — skrajno sramotilno odredbo poljedelskega ministerstva.

Po že naravnem načelu, da prisisk izzove odpor, posebno pa v slučajih, ako je bil pritisk nezaslišano krivčen, dobili smo kmalu po razglasu v govoru stoječe odredbe na Krasu, za mišljenje poštenega, če tudi ubožnega kraškega ljudstva, karakterističen dopis in ga dobesedno prijavili v St. 54 „Gorice“.

Kraški poštenjak, s katerim morajo soglašati ne le vsi Kraševci, ne le vsi Slovenci, nego vsi pošteni misleči ljudje sploh, zgražal se je nad tako grdem postopanjem vlade, katera je kar čez noč, zahrbitno Krasu odrekla — izpostavljajoč s tem javnej kritiki resnodelovanje ljudskih zastopnikov — obljudljeno, in od vseh kompetentnih organov za gotovo pričakovano vladno podporo v znesku 42.000 K.

Tudi mi smo razumeli, da je bilo vlasti težavno dovoliti iz itak skoro izpraznjenega vladnega „mošnjčka“ — (Ta „deminutivum“ zdi se mi z ozirom na velikansko državno blagajno nekam čuden, a vendar rad priznavam, da je v sedanji dobi popolnoma opravičen! Opom. stavca), lepo svotico 42.000 K, ali vključ temu smo

obsojali vladni nastop ter se pridružili kraškemu dopisniku, ker nam je bilo vladno postopanje nerazumljivo in ker smo prepričani, da se je vladna podpora odrekla pod krivičnim očitanjem, da so Kraševci lansko leto prodali z državno podporo kupljene purane, denar pa v lastne namene uporabljali ter se s tem izkazali nevrednih daljne zdatne podpore. — Takšna motivacija vladne odredbe mora se tembolj obsojati, ker je iz njenega besedila razvidno, da je bilo prizadeto ministerstvo, pisoč jo, še trdnega mnenja, da je tudi letos na Krasu polno kobilic in da je akcija proti njim potrebna.

O tem ne more biti dvoma, ako se uvažuje, da bi bila sicer vladna nedvomno rekla, vladna podpora presegajoča 5000 K za purane, odpade odnosno je postala nepotrebna, ker ni za takšno akcijo dani predpogoji to je, ker ni mnogo kobilic. — Ker se ni vladatako izrazila, se more z vso gotovostjo trditi, da je morala biti mnenja, da je bilo toliko kobilic, da bi bile tudi izostalo akcijo opravičile.

Opravičeno je tedaj (po našem mnenju) vskliknil kraški dopisnik, kot pristni tolmač razjaljenega kraškega ljudstva: „Kraševci smo odkritosčni ljudje in zaradi tega nam je ljuba ista odkritosčnost tudi od drugih, ne izzemši dunajske gosposek!“ — Ako gospod voditelj poljedelskega ministerstva ni imel po svojih organih obljudljjenega denarja, bi bil moral jednostavno to povedati, kajti saj je tudi Kraševcem znano, da vlasta neka praznota v dunajskih blagajnah. Nikakor pa ne smejo na Dunaju smatrati Kraševce za tako naivne, da bi jim verovali, da je vlasta Kraševcem podpora odrekla le zaradi tega, ker so nekateri ubožnejši kmetje po zimi purane prodali.

Sedaj čitalje, dragi čitalci, ne glede koji stranki pripadate — posebno pa Kraševci — kaj je napisala Gabršekova „Soča“, o teh imenitnih mislih kraškega poštenjaka.

Dne 16. julija t. l. — toraj v času, ko je bila odredba vlaste in ko so bili odloki c. kr. glavarstva v Sežani in deželnega odbora v Gorici, zadevajoč faktično dovoljeno na purane omejeno akcijo, vze davno razglašeni, napisala je „Soča“ med domaćimi vestmi notico: „Kako imajo „klerikalci“ Kraševce za norca!“ ter je v njej pogrevala, kot trdovratna in nepopoljsljiva grešnica, vse to, kar je vže poprej meseca maja tozadeno pisala.

Še vedno je vstrajala pri prvotnem, dasi po objavljenih odredbah opovrženem mnenju, češ, da bi se bila cela akcija le na videz uprizorila! — Obljudljali so jim, pravi, letos veliko akcijo proti kobilicam. V deželnem zboru je milo govoril Stepančič o revnem Krasu, povdarjal je, kaka je potreba za pokončevanje kobilic in deželnih zborov je res votiral 17.000 K v ta namen; povdarjali so, da je vlasta dovolila 60 odstotkov itd. — sploh se je obetalo, da je moral biti veselo vsako kraško srce. Ali to je bilo pred dopolnilno volitvijo. (Nezaslišano! in je mogla le „Soča“ še dne 16. julija kaj sličnega napisati! Opomba stavca). Pozneje molk; kar naenkrat so začeli pisati, da niki kobilic, da jih ne bodo pokončevali kljub temu, da so Kraševci soglasno zahtevali pokončevanje, ker so! (Kateri? Saj vendar Kraševci so preparamni, da bi kaj sličnega zahtevali! O. st.) Kar naenkrat pa so povedali, da se je omejila akcija na pašo po puranh in ponujajo za purane 10.000 K...

Konečno pa pristavlja „Soča“, čuj in strmi!: „Vse to skupaj je (od strani S. L. S. namreč) ostudno norčevanje s Kraševci in nič drugega! Klerikalni sleparji ljudstva zaslužijo za to pošteno plačilo. Naj jih

poženejo Kraševci, kamor tičejo. Ni čudo, če se branijo sumljivih darov iz rok Dunajcev! Sleparski pravijo, da je vlasta dovolila 5000 K za nakup puranov! — (In ni to morda istinito? Glej odredbo! Čitatelj pa sodi kdo so v našem slučaju „sleparski“. Opom. stavca.)

Dne 19. julija je pričela „Soča“ pisati uvodni članek „Kobilice in klerikalci“, v kojem ponavlja v treh števkah svoja prejšnja sumičenja, da je bila cela akcija le Kraševcem prah v oči in da ni gotovo, če dobijo Kraševci kakvinar za purane. Tako smeši „Soča“ državne in deželne oblasti, ne da bi imela k temu stvarne podlage; hujškaljdstvo, naj se ne posluži podpore in mu tem očividno škoduje ter brezuspešuje tako akcijo, za katero se je navidezno tako ogrevala.

Opetuje, da je bilo vsele nesramno norčevanje s Kraševci in navaja potem po vrsti, kako so „klerikalci“ in posebno kako je poslanec Stepančič imel Kraševce za norca, koje zahteval v zbornici, da se mora akcija na vsak način in sicer pravočasno vršiti. (Ne Stepančič Kraševce, pač pa je imela „Soča“ svoje čitatelje v pravem pomenu besede „za norca“! Opom. stavca.)

Potem zaključuje: „Tako prefrigano sleparsko so nastopili! — Ali mi razkrinkujemo klerikalne sleparje ljudstvu, da jih naši Kraševci in z njimi drugo naše ljudstvo vidi v praviluči, kako v resnici delajo v prid našega ubogega kmetiča.“ (Temu, vidiš „Soča“, se pred celim svetom ne samo more, nego mora reči hinavska sleparija nevednih čitateljev. Op. st.)

Dne 26. julija je pa „Soča“, zvračajoč vso krivdo na „klerikalce“ in deželni odbor, nadaljevala: „Sam a klerikalna lumperija zveni iz onega gorinavedenega dopisa s Krasa!“ Povdarjali so, da je vlasta že vse storila; sedaj pa tako razočaranje! Dolži „klerikalce“, da so oni očitali Kraševcem, da so prodali purane med tem ko je pisala „Gorica“ izrecno, da je vlasta tako trdila. Očita „klerikalci“, da se po deželnem zboru niso čisto nič več brigali za akcijo proti kobilicam. Deželni odbor je pustil vse v miru in tako se je razplnila v nič (namreč po krivdi klerikalcev in dežel. odbora) tako veličastno napovedana akcija. Vrhu vsega so še („klerikalci“) ozmerjali Kraševce, ker so prodali purane! Kraševci vidijo prave krvce v dežel. odboru!... in vsa krivda, da je za letos akcija splavala po vodi, zadeva deželni odbor in klerikalne poslane.

Tako vidiš, dragi čitalje, piše vstrejno, kljubujoč dejstvom, ona „Soča“, koje duša in gospodar ni nobeden drugi, nego deželni poslanec gospod Andrej Gabršek! Ona, ki ima sicer — posebno kadar vlasta pojde kakšno dano oblubo, mnogo za govoriti proti njej, kar mi povsem odobrujemo, ni sedaj niti črnila besedice, proti vlasti, niti se ni pridružila opravičeni ogorenosti kraškega dopisnika proti njej, marveč je dopis še obsodila z nesramnimi besedami: „Sam a klerikalna lumperija zveni iz njega!“ In vendar je bila s tem dopisom, v kojem se ni „Soča“ niti omenilo, vsaka beseda na svojem mestu, in je bil naperjen edino le proti vlasti in v obrambo nedolžno napadenih Kraševcev!

„Soča“ je tedaj rajši dolžila in suniničila lastne sobrate, po nedolžnem je po njih po krivici udrihala, kakor da bi bila črnila le eno besedico proti

Kraševce po nedolžnem žaleči vladu, odnosno rajši ko bi bila tozadenvo vsaj molčala.

In vendar smo gotovi, da mora vlada sama priznati, ne samo, da ni taktno, marveč da je žaljivo postopala in zaradi tega zahtevamo od nje da dà Kraševcem pravčasno potrebno zadoščenje.

Ti Gabrščekova „Soča“ pa, ki hočeš biti napredna, uči se v tem oziru od Italijanov! Naj se med seboj še tako ravajo in kavajo, ko se gre proti skupnemu sovražniku, so zložni in se skupno bojujejo. Ali Ti tega ne poznaš; rajši bi peklenščeku kakšno privolila, kakor „klerikalcem“ — naj imajo še tako prav in naj zastopajo še tako dobro narodne koristi!

(Pride še.)

Politični pregled.

Notranja politika.

Bienertu ni dalo miru pasivno zadržanje poljskega kola pri minolem zasedanju državnega zbora. Da ne bi izgubil močnih zaveznikov, se je odločil, da jim dovoli 125 milijonov kron za gradnjo kanalov. A ni mu s tem še zagojljena pridobitev Poljakov za vladno večino in dela sedaj na to, da pride vodstvo Poljskega kola v vladu bolj naklonjene roke. Glabinski mu dela preglavice, zato ga hoče odstraniti. Usoda državnega zbora je sedaj v rokah Poljakov.

Deželni zbori in državni zbor.

Vlada že dela priprave za sklicanje deželnih zborov. Deželni zbori bodo zborovali od srede septembra do konca oktobra. Moravski deželni zbor se skliče 19. septembra. — Začetkom novembra se skliče državni zbor. Kdaj se skličejo delegacije, je zdaj še popolnoma ne-gotovo.

Češka katoliška narodna stranka in vladna večina.

Od strani vodstva češke katoliške narodne stranke se izjavlja z ozirom na ponovne vesti v časopisu, da bo jeseni ta stranka stopila v vladno večino, da češka katoliška narodna stranka želi priti v močno delavno večino, da tako koristi svojim volivcem, ni pa stranka, ki se lovi za portfelji. Češki katoliki bi pozdravili dejstvo, ako bi zveza čeških klubov stopila v vladno večino, da bi tako s svojim sodelovanjem okreplila Poljake in Nemcem postavila nasproti krepek jez. Seveda bi se moral novemu položaju primerno preosnovati tudi kabinet. Špekulacija na izstop češke katoliške stranke in skupnega češkega kluba pa je napačna. Katoliški narodnjaki vztrajajo pri prvotnem namenu slovenske opozicije, omarjati sedanji sistem.

Nemški katoliški shod.

Te dni se vrši v Augsburgu na Bav. nemški kat. shod. Vse udeležencev je okoli 65.000 iz vseh stanov in iz vseh slojev. Prvo javno zborovanje je otvoril predsednik shoda nadsvetnik Marks, ki je povdarjal, da človeštvo silno napreduje na vseh poljih, dočim se nevera čimdalje bolj širi in v široke ljudske mase zajeda. Zato je nujno potrebno posebno v takih časih, da se z vso ljubezni oklepamo Cerkve in njenega glavarja sv. očeta: protestiral je odločno proti blatenju in žalitvam papeža od strani cerkvenih nasprotnikov in pozval vse nemške katoličane k miru in slogi.

O šolskem vprišanju je govoril Wagner iz Monakovega: povdarjal je potrebo verske šole: brez verske vzgoje ni dobre in značajne mladine. Kakoršna je šola, taka bo naša mladina, taka bo tudi naša bodočnost. Naša zahteva ostane danes in vsekdar verska šola. Ker samo ta izpolni naše upe in prinaša človeštvu srečo in blagoslov.

Slednjič je govoril dr. Ebenhoch, bivši avstrijski minister, o svetovnem naziranju in o katoliških izobražencih. Med drugim je omenil, kako sta dva verna vladarja, sedanji nemški cesar in avstrijski cesar ravno zadnje čase veliko pripomogla, da se je med evropskimi narodi mir ohranil. Končno je povdarjal, da je naloga vseh kristjanov brez ozira na veroizpovedanje se skupno boriti za skupno stvar — za ohranitev krščanskega naziranja.

Japonska anektirala Korejo.

Japonska je proglašila, da je anektirala Korejo.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“.

P. n. gg. Svit. Dugar 1 K 20 v, dr. Andrej Pavlica 10 K; dr. Frančišek Žig-
gon, prof. bogoslovja 10 K; gospa Ana
Sutnar v Gorici 1 K; Frančišek Pavlin
v Vrtojbi 32 vin.: Josip Pavlin, Červi-
njan 30 vin.; Marija Marinčič v Go-
rici 1 K; Andrej Krkoč, Poteče 50 vin.;
Nekdo iz Okolice 20 vin.; Anton Jerman,
Biljana 20 vin.; Nekdo v Gorici 20 vin.;
gospa Frančiška Lasič v Gorici 1 K.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vla-
do Njega Veličanstva cesarja Franca Jožeta I.!

Domače in razne vesti.

Z današnjo številko „Primorskega Lista“ smo začeli kot prilogo razpošiljati pošne položnice vsem, ki niso poravnali naročnine. Na vsaki položnici je začuvena dolžna svota. Prosimo cenjene naročnike, naj nam naročnino po položnici takoj pošlijo in naj pridno širijo naš list. Vsak naročnik naj nam pridobi še enega novega naročnika! Uredništvo si bo prizadevalo, da bo list čedalje bolj zanimiv in da bo vsej naši politično-socialni organizaciji zadoščal. Zagovarjal bo nevrašno kmečke, kolonske in delavske koristi in se potegoval za zmago krščanskih načel. Cena listu od zdaj do novega leta je za premožne 1 K 35 v, za manj premožne 1 K.

Uredništvo in upravljanje „Pr. Lista“.

Duhovnih vaj v centralni bogoslovni, ki se vršijo od pondeljka, se udeležuje prevzvišeni knezonadškof in 62 duhovnikov.

Odlikovanja. Nj. Veličanstvo cesar Franc Jožef je ob priliku svojega 80-letnega jubileja odlikoval: s plemstvom — Henrika Schollmayer-Lichtenberg, gozdnin domenski ravnatelj v Šnepergu; z redom železne krone II. vrste — komornika in majorja v p. Nikolaja grofa Chorinskega v Malem Lošinju; z redom železne krone III. vrste vladni svetnik v p. dr. L. Thomann pl. Montalmar v Trstu; z vitežkim križem Franc Jožefovega reda — Goričana g. Rugero Kürnerja, dr. Vinko Gregoriča, primarija dež. bolnice v Ljubljani, dekanata in župnika Franca Hrastelja v Konjicah, tovarnarja Riharda Ježeka v Blanskem, časnega kanonika in pref. na ljubljanskem učiteljišču Antonia Kržiča, podpolkovnika v p. Karola Kastla pl. Traunstadt v Ljubljani, tovarnarja Jakoba Karola Polaka v Ljubljani; za cesarskega svetnika je imenovan načelnik kranjske zveze gasilcev Franc Dobberlet; z Elizabethnim redom II. vrste — Gabriela grofico Auersperg v Sp. Šiški; z zlatim zaslужnim križem s krono — mestni fizik dr. Otmar Krajec v Ljubljani; trgovec Franc Omerza v Kranju; župnik Martin Osenjak v Št. Petru pri Radgoni; župnik Fr. Volarič v Vrbeniku, župnik Anton Zarli v Volčah; z zlatim zaslžnim križem — uradni adjunkt mestnega magistrata Franc Barile

v Ljubljani; prednica usmiljenih sester Elizabetne otroške bolnice Benigna Župevec v Ljubljani.

Društvo krščansko-mislečih učiteljev je priredilo v sredo izlet na Sv. Goro. Tega izleta so se udeležili tudi učitelji in učiteljice s Kranjskega. Vseh skupaj je bilo na Sv. Gori do 100 učiteljev in učiteljic ter še nekaj drugih prijateljev učiteljstva. S Kranjskega jih je bilo 22. — Na Sv. Gori so imeli ob 9. uri slovesno sv. mašo, katero je daroval preč. g. vikar Franke iz Oseka. Pel je učiteljski zbor, orgljal pa g. učitelj Vodopivec. Cerkveni govor je imel preč. g. kurat Vuga iz Podgorje. — Po sv. maši so učitelji in učiteljice zborovali v gostilni pri g. Černetu. Zborovalce je pismeno pozdravil tudi naš prevzvišeni knezonadškof. Na zborovanju so govorili in sicer: predsednik g. Rustja, državni in deželni poslanec kranjski učitelj g. Jaklič, učiteljica gdč. Gulini, veleč. gosp. dr. Srebernič in še drugi.

Pfaji — Da je „Soča“ umazan list, to je znano. Vrhunec umazanosti pa je dosegla v torkovi številki s člankom, s katerim je „pozdravila“ — pardon opljuvala krščansko-misleča učitelje, ki so se podali na Sv. Goro. Podivjanec, kdor je to pisal. Norčuje se iz božje poti, iz M. B., iz molitve, zraven pa se s peklenško hubodno zaganja v učitelje in v učiteljice, ki ne trobijo v liberalni rog. Taki propali brezverski pisavi se ne odgovarja. Izmešek človeštva, ki nima trohice krščanske pravičnosti zasluzi zaničevanje. Pošten človek, pošten učitelj: Daleč proč od tako smrdečega dihurja!

Razpad narodno-napredne stranke na Kranjskem. — Med starimi liberalci na Kranjskem in med mladimi je nastal zadnje čase tak ravn in kav, da bode imel za posledico najbrže razpad narodno-napredne stranke na Kranjskem. Tako nekako poroča ljubljanski dopisnik tržaški „Edinost“.

Slovenska zmaga na Štajerskem. V torek so se vrstile občinske volitve v občini celjske okolice. Nemci so napeli vse sile, da bi dobili občino v svoje roke. Na roke jim je šel tudi ves vladni aparat. A vse to ni Nemcem nič pomagalo; kajti z druženim Slovencem se je posrečilo odbiti s sijajno zmago ta nemški napad. Slovenci so namreč zmagali v vseh treh volilnih razredih. Najhujši boj je bil v prvem volilnem razredu, v katerem so slovenski kandidatje dobili 13, nemški pa 12 glasov.

Italijanske paralelke na goriški državni gimnaziji. — Sobotni „Corriere Friulano“ je priobčil brzojavko, došlo mu z Dunaja, v kateri je rečeno, da je naučni minister obljudil goriškemu ital. drž. posl. Ussai-ju, da bode učna uprava ustanovila na tukajšnji državni gimnaziji za sedaj italijanske paralelke.

Glede rešitve uloge, tičoče se ustanovitve ital. zasebne realne gimnazije, je reklo naučni minister, da bode ista rešena o pravem času. K temu pristavljamo mi: Ako bode naučna uprava na tukajšnji državni gimnaziji ustanovila ital. paralelke, je pač samo obsebi umevno, da bode istočasno ustanovila tudi slovenske paralelke.

Brihtna „Edinost“, ki ima danes dolg članek o tem predmetu, naj se le pomiri. Morda ji bo znano, kako ste nastali letos v Trstu 2 realni gimnaziji, ena nemška in laška, ne da bi ona črnili besedico o tem. Hic Rhodus!

Izvolitev Ivana Hribarja ljubljanskim županom na potrjenja. V pond. je kranjska deželna vlada obvestila ljubljanskega podžupana, dr. Tavčarja, oziroma občinski svet, da cesar ni potrdil izvolitev Ivana Hribarja za župana. Pravi vzroki, zaradi katerih ni vlada predložila izvolitev Ivana Hribarja v potrditev cesarju, niso znani. Tega

čina vlade ne odobruje in tudi ne more odobravati nobena slovenska stranka na Kranjskem; še manj pa drugod.

„Slovenec“ piše:

„Mi tega vladnega čina ne odobravamo, kakor smo že vnaprej opetovano izjavljali — kljub temu, da je Ivan Hribar najodločnejši nasprotnik naših načel in da njegovega župovanja nikakor ne odobravamo. Toda mi stojimo na stališču demokratične avtonomije, ne glede na to, je li nam trenutno ta avtonomija v korist ali škodo.

To stališče je zavzela tudi že vnaprej S. L. S., ki je, kakor hitro so se oglašali dvomi o županovi potrditvi, po svojem političnem reprezentantu z največjim povidarkom protestirala na najmerodajnejših mestih zoper nepotrditev Ivana Hribarja ljubljanskim županom.

Vlada je torej potrditev odrekla, kljub temu, da ste obe narodni stranki zahtevali odločno potrditev.“

Vlada je, boječ se velikih demonstracij zaradi nepotrditve Hribarjeve volitve županom, ukrenila nenavadno obsežne varnostne odredbe v Ljubljani. Poleg domače policije poklicala je tudi iz Trsta vse polno redarjev. V „Piccolo“ pišemo, da se je podal v Ljubljano iz Trsta celo policijski ravnatelj dvorni svetnik Manussi ter z njim mnogo civilnih redarjev. Tudi orožnikov je prišlo vse polno v Ljubljano; sicer pa vlada v Ljubljani popoln mir in se občinstvo svari pred izgredi od strani merodajnih činiteljev.

Poroča. — Danes se je poročil v Podkloštru na Koroškem prof. dr. K. Ozvald z vrlo Ziljanko gč. Hanico Čelišnik.

Na o. kr. moškem učiteljšču v Gorici bode vpisovanje za šolsko leto 1910-11 — radi vročinskih počitnic, dovoljenih za čas od dne 9. do vštetega 17. septembra t. l. — še le v ponedeljek, dne 19. septembra t. l. od 9.—12. dopoludne in od 3.—6. po-poludne.

Do tega dne imajo pristeti ali po pošti poslati zadnje šolsko izspričevalo vsi dosedanji gojenci tega zavoda, kateri ga misljijo še posečati v prihodnjem šolskem letu.

Od dne 20. do vštetega dne 23. septembra t. l. bodo pismeni in ustni sprejemni, ponavljalni in naknadni izpit.

V soboto, dne 24. septembra pa se prične novo šolsko leto z otvoritveno službo božjo.

Iz oporeke pokojnega preč. gosp. župnika Lazarja v Nemškem Ratu po snemljemu, da je blagi pokojnik volil 300 K „Šolskemu Domu“, 500 K ško-fijskim zavodom in 200 K „Alojzijevišču“.

S Koroškega. Kot dolgoletni načelnik „Prim. Lista“ bi prosil, ako bi imeli tudi za mene mal kotiček prostora. Zakaj? Zato, da mašo potipljem goriškega „Zamorca“, ki trosi laži med svet. V vsaki številki „Zamorca“ se čitajo napadi na duhovnike. Zakaj tako močno sovražiš duhovnike? Zato, ker ti tržejo čredo in jo pripravljajo na lepo pot, sicer bi hodila po nevarnih prepadih in bi se lahko pogubila. Vi liberalci, ki tako sovražite duhovnike, ali ne veste, da ko gre duhovnik iz kake vasi, je vse prazno in cela vas izgleda kakor pogorišče. Tudi o dr. Šusteršču sem čital v „Primoru“, ki ga je surovo napadel. Rečem vam liberalci okoli „Primorca“ le to: Ko bi imeli liberalci takega poslanca v svoji sredi bi bili ponosni, ker pa ga nimajo, so katoliški stranki nevošljivi.

Pred letom sem bil v Gorici in sem hotel pogledat, kako Slovenci napredujejo. Zagledam lepo stavbo. Kaj pa je to? Vidim napis „Šolski Dom“. Grem dalje in vidim drugo lepo stavbo. Kaj pa to? „Simon Gregorčičev Dom“ je to, pove napis. Grem naprej in predem na Tržaško cesto, kar zagledam

pa še „Mali Dom“. Vstopim v bližnjo gostilno in sem pršal: Komu gre zasluga za te tri velike stavbe? Rekli so: Zasluga gre gospodu dr. Gregorčiču. Rekel sem, to je veliki napredok za Slovence v Gorici.

Popoldne sem šel proti južnemu kolodvoru in tik mestnega vrta zagledam drugo lepo stavbo? Kaj je to? „Trgovski Dom“. Potem gledam, kdo ima trgovine v tem „Domu“. Zagledam napis: Andrej Gabršček. Grem na drugo stran, berem: Buchhandlung, potem Libreria, Musikalien, Tipografia i. t. d. Vprašal sem se: Kaj je tudi A. Gabršček lastnik. Pred vratmi ima nemške in laške napise? O sramota! Tak narodni kričač! — Ko grem dalje in zagledam veliko palačo „Südbahn“. „Kdo je to kupil?“ sem vprašal, odgovorilo se mi je: Liberalci. A taki so ti naprednjaki! Buchhandlung, Libreria, Tipografia, „Südbahnhotel“! Taki narodnjaki ste, gorški liberalci in posebno A. Gabršček? Žep, žep, to je vam narod, kaj ne?

Nemci in Lahi bi morali imeti v Gorici slovenske napiše, ne pa Slovenci nemške in laške, posebno še A. Gabršček.

Ponušn in kloštov je „Primorec“ in psuje, da se kadi. O neki zlatenini, katero je ukradla žena nekega zagrizenega liberalca, kateri je obvesil „Sočo“, „Primorce“ in „Narod“ po čepljih in po črešnjah križni teden, kadar je šla mimo procesija, molči kot tat v podstrešju. Žena imenovanega liberalca potriva dolj v Gorici. Celi svet bi vedel, ako bi kaj takega zakrivil kak naš pristaš.

„Primorec“ piše, da ljudje že pregledajo in da so zmerom bolj pametni. To pa imaš prav „Primorec“. Ljudje so res bolj pametni, zato pa bo prav gočovo kmalu odklenkalo komu? Liberalcem! Saj gredo nizdoli povsod in pri vsakih volitvah. Tako je lažniji „Zamorček“.

Novega na Koroškem je malo. Kmalu prideš spet v Gorico in bom videl, kaj so liberalci novega naredili. — Na Koroškem imamo letos mnogo dežja in mrzlo vreme. Od meseca prosinca do danes nas je vsaki mesec obiskal sneg.

Rojak z Goriškega.

Konj ubil dragonca. Ko so v četrtek prišli dragonci od cesarske maše na „Lipicah“ pri Lescah domov in krmili konje, je udaril korporalov konj dragonca Voršnika, rodom Slovenca doma iz bližine Gorice, smrtno nevarno na glavo. Služil je nesrečnik prvo leto pri 1. eskadronu dragonskega polka Št. 5 in stanoval sedaj v Begunjal, pri g. J. Avseniku. Domači g. župnik mu je mogel podeliti le še sv. olje, nakar je revez izdihnih. Pogreb se je vršil v soboto popoldne na pokopališču Begunjal.

Grozna nesreča v Poli. — V torek sta dva brata, 10 letni in 3 letni Dvorničić, peljala voziček, na katerem je bilo perilo. Naenkrat srečata voz električnega tramvaja in pa voz, katerega so vlekli konje. Ker nista vedla, kam in kako bi se ognila, sta trčila ob tramvaj. Sunek pa je bil tak, da je eden bratov prišel pod tramvaj, drugi pa pod voz, kar je iztrgalo iz prs gledalcev prestrašene krike. Mlajši brat, ki je prišel pod tramvaj je našel pri tem smrt; starejšega so prepeljali v bolnišnico. Bol starišev je nepopisljiva.

Ne pošiljajte nedoraslih otrok po poslih, ki niso za nje!

Roparski napad pri belem dnevu v Trstu. — V nedeljo so trije malopridneži ob 10. uri predp. na trgu Goldoni, ko je bilo tam vse polno ljučstva, napadli kmeta Sirovič-a iz Umaga ter ga okradli 52 kron, ki jih je imel pri sebi, ter potem pobegnili. Policija pa je napadalce zasledovala ter aretilala. Bili so to trije že večkrat kaznovani ničvredneži.

Draginja mesa. — Državna in južna železnica sta privolili v 50% popust za dovoz živine na dunajski trg in pa v večja mesta, ki privole v znižanje tržnih in klavnih pristojbin. Te naredbe pa ne obetajo zaželenega znižanja cen mesa v drugih krajih, marveč le v gore navedenih mestih in še tam le za malenkost in bi od tega imeli dobiček le mesarji. Edino sredstvo za odpomoči tej kalamiteti bi bilo, ako bi se izvoz klavne živine omejil in bi se meje otvorile za uvoz iz drugih dežel.

Podaljšane šolske počitnice. — Naučni minister je radi klimatičnih razmer podal šal šolske počitnice od 9. do 17. septembra 1910 na vseh srednjih šolah in tem enakih zavodih na Primorskem; istotako tudi vsem ljudskim in meščanskim šolam, ki se nahajajo na sedežu take šole.

Kolera v Puglijah. — V Puglijah v Italiji razsaja kolera. Sicer niso slučaji mnogobrojni, ali nevarnost, da se razširi, je velika. Polovica bolnih umira.

Slovenec umrl v Ameriki. — V Clevelandu v Ameriki je umrl v bolnišči rojak Josip Krejčič, star 28 let, doma iz Ustja na Vipavskem.

Listnica uprave. — Nekdo iz Komna nam je poslal po poštni položnici dne 15/8/910 3 krone, kot naročnino „Prim. Lista“, brez podpisa. Prosimo, naj se doličnik oglaši. — G. Jakob Bajt, Hermagor-Gailthal in R. Jakob Sezgraben bei Leoben: Denar prejeli! Hvala lepa!

Preč. g. vikar Stubelj Vel. Dol: Poslali ste nam po nakaznici 5 K, a niste navedli za kaj. Prosimo, pojasniti nam.

Mestne novice.

Shod društva „Skalnca“ bo dne 4. sept. ob 4. pop. v dvorani „Slovenskega sirotišča“. Odbor.

Srečke za tombolo „Slovenskega sirotišča“ se prodajajo v tobakarnah pri ljudskem vrtu, v Gospodski ulici Št. 11, v Nunski ulici in v Kapucinski ulici 3, v prodajalnah p. n. Al. Primožiča in pri gospoj Ana Likar, Semeniška ulica 10, na sadnem trgu pri Ivani Andlavcu in pri upravi „Primorskega Lista“, Semeniška ulica 16.

Semenj sv. Jerneja. — Semenj sv. Jerneja, ki je bil včeraj v Gorici, je bil tako slabo obiskan. Da ne bi bili videli po mestu prenašati malih prešičev ter preganjati kakega vola ali kravo, bi niti na um ne prišlo človeku, da je bil včeraj semenj sv. Jerneja. Tako malo ljudi je bilo videti po mestu.

Zdravstvene odredbe. — Goriški municipij je na različne odloke tržaškega namestništva v svrhu prepečenja eventualnih kužnih bolezni odredil, da se ima vsaki tujec, ki bi prišel iz Puglje, podvreči petdnevni kvaranteni. Vsak, ki bi dal prenočišče kakemu iz onih krajev prihajajočemu tujcu, je v izogib kazni primoran prijaviti prihod takega tujca tuk. municipiju.

Nadalje se opozarja hišne lastnike kakor tudi posamezne prebivalce, da odstranijo vse snovi, ki bi mogle prouzročiti ali širiti kako kužno bolezen. Skrbeti mora vsakdo na čistost stanovanj, posebno pa smetišč, stranišč in dvorišč. Ogibati se ima prenapolnjenih prenočišč. Vsaka sumljiva bolezen se ima koj naznaniti municipiju.

Posebna komisija si bode ogledovala zdravstveno usposobljenost stanovanj in je tej komisiji označiti tozadevne nedostatke.

Tudi glede jedil in nosod, v katerih se ista nahajajo, ima v vsakem pogledu vladati največja snaga. Kdor bi se teh predpisov ne držal, bode kaznovan.

Iz goriške okolice.

Iz Kojskega. — Ni še dolgo od tega, ko sem čital, kako povzdiguje „Soča“ naše sokoliče v deveto nebo, in glejte: še premalo nas hvali, ker ne ve, kako fest fantje smo mi. Vsi liberalci so nas veseli in nam častitajo, seveda klerikalci nas nimajo radi. Mi imamo vedno „bando“ na čelu, če kam gremo. Povsod nas banda spremlja. Pred kratkim smo napravili izlet na Krožado, sedaj pa nameravamo tje v Mirnik reševat Slovence iz — vinske povodnji. To bo kaj imenitnega. Šli bomo strašit naše nasprotnike Italijane. Ko nas ti zagledajo, gotovò pobegnejo pred nami, ker mi smo sami — Korenčaki pri doponu. Pomislite, da mi se ne bojimo ne javnih, ne občinskih organov, pred nami vse trepeta. Mi imamo našo telovadbo v neki oštariji in tam stoji neka gospa iz Aleksandrije, kako tudi dobrotljiva. Od 9. ure do 2. popolnoči se trudimo pri telovadbi in ta vdova gospodična plača marsikaj. Tu se vidi in sliši samo lepe reči. Mi pazljivo gledamo in poslušamo te lepe prizore; tako se bomo prav dobro vzgojili. Potem jo vrežemo skozi vas, da prebudimo ljudi iz sladkega spanja. Čudili se boste kaj ne, g. urednik, pa klerikalcem to ne bi bilo dovoljeno, kakor nam, ker mi se nobenega ne bojimo. Pa tudi zmirjam vsakega in hodimo delat „šonade“, tudi če je ne potrebujejo. Mi nismo liberalci, mi hočemo biti sami sebi pripuščeni, nam ne bo nikdo ukazoval in nas komandiral. To nas jezi, da ne smemo v cerkev v uniformi, ker nam je glavarstvo tako ukazano. Zato tudi nismo šli na 15. t. m. v cerkev, ampak smo izostali in motili procesijo in burke uganjali. Seveda smo v preiskavi; pa kaj nam morejo, naše županstvo je zmerom z nami, naj naredimo, kar čemo, samo da nagajamo klerikalcem. V starešinstvu so nam vsi naklonjeni. V Števerjanu niso letos še nobenkrat plesali, pri nas smo pa že 4-krat. Pa poreče kedo, da nismo „naprednjaki“. Če pride, g. urednik, v Kojsko, boste prepričani da smo mi pravi naprednjaki. Kakšni pa bodo mlajši 14–16 letni „Sokoliči“, ki se tako skrbno z nami podučujejo. Kaj mislite, g. urednik, kako so tudi dobro izvežbani, več zna eden naših „Sokoličev“, kakor kak — družinski oče. Zraven tega nismo mi zavezani ne k mašine k spovedi, toliko manj pa k pridigam in na božje poti. Nam tega ni treba. Prav ima „Soča“, ko udriga po romanju, to je vse potrata časa in denarja. Saj bi bilo bolje, da bi dali tisti denar „Sokoličem“, ki ne plačujejo oblike na obroke. Radovedni so „naprednjaki“, če gre kakšen klerikalci na božjo pot in koliko daruje za cerkvene namene. Za policijsko uro se ne brigamo, cele noči preprijemo in pojemo, pa smo vseeno „sokoliči“-čuki. Nasvidenje, g. urednik!

Iz Mirna. — Zopet se je vršilo v Mirnu nekaj nenavadnega, da, rekel bi, popolno novega za našo župnijo. Na praznik Marijinega Vnebovzetja so bila mirenska dekleta vsprejeta v dekliško Marijino družbo, ki jo je vpeljal preč. g. župnik Rojec prvič v našem Mirnu. Vsprem se je vršil povsem slovesno. Ob 3 uri pop. so se zbrala dekleta, želeča stopiti v Marijino družbo — bilo jih je 38, za začetek lepo število — v župnišču, kamor so prihitele v obilnem številu tudi Marijine hčere iz Gorice. Iz župnišča so še vse skupaj v sprevodu v cerkev, kjer so s prekrasno Marijino pesmijo dale duška svoji gorečnosti do Brezmadežne. Natlačeno polno je bilo svetišče, ko je stopil preč. g. župnik Rojec na leco, da drži kratek nagovor v spodbudo novim hčeram Marijinim. V krepkih in jednatih besedah, ki so last le dobrega govor-

nika pojasnjeval je misel, ki jo je vzel iz sv. evangelija istega dneva; „Marta, Marta, skrbna si in za veliko reči si prizadevaš; toda le eno je potrebno. Marija si je izvolila najboljši del, ki ji ne bo odvzet.“

Mar niso te besede nad vse pri merno bodrilo dekletom, ki se hočajo ravno kar posvetiti Brezmadežni, da jo posnemajo v pobožnosti, poniranosti in čistosti! Odlični govornik pojasnil je tudi pomen in važnost Marijine družbe v sedanjem takozvanem brezbožnem času. Rekel je, da Marijina družba ima namen vzgajati dobre, krščanske matere, ki bodo vzgajale svojo deco v pravem krščanskem duhu. Slednjič je pozivljal tudi druga dekleta, naj si prizadevajo, da tudi ona izberejo najboljši del, ki jim ne bo odvzet. Po govoru se je vršil slovenski vsprejem pred oltarjem Matere Božje. Vodil ga je preč. g. župnik, kot voditelj in predsednik Marijine družbe v prisotnosti treh duhovnikov. Nato so bile pete litanije in blagoslov.

Koj po blagoslovu so se zbrale Marijine hčere v „Društvem domu“. Tu pozdravi preč. g. župnik Rojec dobro došle Marijine hčere iz Gorice, nakar so predstavljala mirenska dekleta pod vodstvom preč. g. kaplana Draščeka prekrasno igro petdejanko „Lurška pastrica“. Dvorana je bila natlačena. Proizvajanje tako, da človek se mora čuditi, ko vidi nastopati na odru male punčke s tako gotovostjo in nevrašenostjo.

Videlo se je, da v mladih srcih gori čista ljubezen do Brezmadežne in da mlada srca dičijo še kreposti nedolžne Bernardke. Naj bi pač kreposti nedolžne Bernardke dičile vso mladino, da se bo Marijino oko z dopadajenjem oziralo nanjo. Poseben vtis na občinstvo je napravila zlasti živa slika prikazni Marije Device v skalnati duplini.

g Koliko dežja je padlo v Št. Andrežu. Po mojem natančnem merilu je padlo letos dežja v Št. Andrežu od meseca januvarja do 22. avgusta t. l. vsega skupaj 1142 $\frac{1}{4}$ mm na visoko. To je 1 m, 1 dm, 4 cm, 2 mm in $\frac{1}{4}$ mm. Toliko bi bilo namreč vode nad zemljo, ako bi je zemlja ne popila.

Največ ga je padlo meseca januarja, to je 206 mm. Zatem ga je padlo od 1. do 22. avgusta t. m. 195 mm.

Najmanj dežja je padlo meseca marca, to je 13 $\frac{1}{2}$ mm. Zatem ga je padlo meseca februarja 80 $\frac{3}{4}$ mm.

V vseh drugih mesecih do 22. avgusta t. l. je padlo dežja 103–206 mm.

Največ dežja v enem dnevu je padlo 10. avgusta, to je 83 mm. Ves ta dež je prišel z jugo-zahoda. Za tem ga je padlo 27. maja 67 mm. Ves ta dež je prišel s severo-zahoda in nekoliko s severo-vzhoda. Ta dež je padal ob času francoskih povodenj. Celo do nas je segal ta dež.

Hvala Bogu, pri nas slabih vremenih ni bilo. Bog nam daj več takih letin!

Josip Devetak.

g Nesreča. — Včeraj okoli 4. ure popoldne je trčil avtomobil s Stevilkom 385 K. v kočja g. Silvija Kogoj-a, mesarja v Mirnu, kateremu je zlomil nogu. Konja so pozneje ubili. G. Kogoj je imel za vozom tudi kravo, a ostala je nepoškodovana. Automobilista zasledujejo.

g Lep dan je bil v nedeljo za prijazni Dornberg. Odel si je praznično lice, da dostenjno sprejme zunanje goste, ki so prišli počastit mladinsko slavnost. Zastave so pozdravljale došlice, ki so v velikih gručah prihajali v Dornberg uže zjutraj, da prisostvujejo mladinsko slavnost in jo s svojo navzočnostjo navdušijo za nadaljnjo moško korakanje po poti prave omike in pravega napredka. Kdo bi se ne veselil takih pojavorov, ko mladina, naš ponos, naša bodočnost, naši krepki in zdravi mladeniči in mladence stojijo trdni, neomajeni na strani izkušenih, modrih mož, ki poznajo hudočijo sveta, a rišajo z lepimi vzgledi

in nauki pot, po kateri naj mladina hodi, da ne pade v blato mehkužnega in izprijenega sveta. Modri može stojijo na čelu dornberški mladini in mladina jim je udana, poslušna in se ponaša, da ima vaške veljake za svoje voditelje.

Zjutraj je bil s kolodvora lep sprevod v cerkev. Do 100 „Orlov“ v kroju, na čelu jim Standerški načelnik „Orlov“ na konju g. Pavletič, je korakalo v cerkev. Streljanje in pritrkovanje zvonov jih je spremljalo. Cerkev je bila nakrat natlačeno polna. Cerkveni govor je obdržaval kaplan g. Čigoj, v katerem je povdaran potrebo krščanskega življenja ter slikal mladino, ki zaide s prave poti, ki je sama sebi na poti, starišem v gorje in občini v sramoto. Bičal je liberalno brezverstvo ter dokazoval, da le v krščanskih vrstah je prava izobrazba, torišče resnice. Mladina, okleni se krščanske resnice, krščanskega življenja in pot po tej solzni dolini ti ne bo trnjeva. — Pri sv. maši je krasno pel domači pevski zbor, katerega je na orgljah spremjal organist g. Saksida.

Potem je bilo skupno kosilo v gostilni posojilnične hiše. Gostilničar gosp. Doplihar je poskrbel, da so bili zunanjosti gostje dobro postreženi. Nato so jeli prihajati „Orli“ iz drugih vasi v velikem številu. „Orlov“ v kroju je bilo gotovo nad 200. Že pri telovadni poskušnji ob 1. uri smo vedeli, da se nam obeta lep popoldan. Ob 2½ je bil blagoslov.

Po blagoslovu pa je bila dornberška cesta polna občinstva, ki je drlo proti posojilnični hiši, kjer je bil pripravljen prostor za veselico in javno telovadbo. Krasen, velik prostor, kakor nalašč za take prireditve v širšem obsegu je ta kraj. Obsežno dvorišče, za dvoriščem velika, nova dvorana za izobraževalno društvo, za dvorano krasna trata. Lepa slika. Vse to je lastnina dornberške posojilnice, ki si je znala s previdnostjo, varčnostjo in marljivostjo mož, ki jo vodijo, pridobiti simpatije domačega ljudstva ter si z velikim prometom, katerega ima, prihranila toliko, da je kupila ta prostor, ki je danes s hišo vreden gotovo 50.000 K.

Kmalu po 4. uri populudne je bila trata natlačena ljudstva. Cenilo se je okoli 2500 oseb. Vojaška godba je zaigrala in prikorakali so „Orli“ burno pozdravljeni od množice. Rajalni pohod je bil lep. O prostih vajah, katere je proizvajalo nad 100 „Orlov“ je bila sodba vseh navzočih ta, da tako točno, gibčno in precizno se niso proste vaje še nikjer proizvajale. Kaj pa naj rečemo o telovadbi na orodju? Menda je dovolj, ako bilježimo le to: Zagrizen liberalec je svojemu tovarišu mrmraje izustil: „Naši „Sokoli“ naj se gredo skrit pred „Orli“. Strele, nisem veroval, da znajo tako.“ — Čast fantom! Godba je zaigrala „Mlade vojake“ in prikorakal je naraščaj sestavljani. 50 malčkov je telovadilo. Ljudstvo jih je burno pozdravljalo. Nato je bilo še sabljanje. Ljudstvo je neprestano dajalo odduška veselju in zadovoljnosti s pliskanjem.

Po telovadbi je z ognjevitimi besedami navdušil in podžgal množico abiturient g. Vrtovec iz Vel. Žablj ter z vročim sarkazmom šibal liberalne nasprotnike. Viharno odobravanje je pričalo, da je govoril ljudstvu od srca. Potem je nastopil zbor dornberškega ženskega naraščaja, ki je jako lepo pel, nakar je deklamovala g. Marica Šiniggo

jeva „Kmetski hiši“. Pohvaliti moramo deklamovalko. Na vrsto je prišel ženski zbor dornberški, potem moški zbor itd., nakar je g. Franc Berce, znani deklamator izvrstno pogodil deklamacijo kmeta-trpina. Na mernike je bilo smeha.

Konečno se je razvila neprisiljena prosta zabava z godbo, petjem, s šaljivo pošto. Godba je zaigrala „Bratom Orlom“ in nakrat so „Orli“ bili v pozorju. — Peli so še batujski mešani zbor, Škrbinski zbor itd. — Ljubka dornberška dekleta v narodnih nošah pa so jako pridno čistile denarice iz moških denarnic s prodajanjem razglednic, šopkov itd.

Cela slavnost se je izvršila v najlepšem redu, brez najmanjšega incidenta. Najlepša harmonija je vladala celi dan. Nasprotnikov ni bilo videti.

Le prekmalu smo se morali ločiti od vrlih Dornberžanov, a dolžnost je zahtevala tako. Čestitamo prirediteljem na tako sijajno uspeli slavnosti. Vipavska dolina ni še videla tako lepega slavlja. Živio!

Liberalna omika. Minulo nedeljo je bilo v gostilni pri Gregoriču v Pravčini par gostov neliberalnega mišljenja. Meni nič tebi nič začne gostilničar ali natakar, ne vemo, kaj je bil, na neotesan način psovati „klerikalce“ brez nobenega vzroka. Mimo se pripelje gosp. Gregorič, prvaški poštar, ki menda tudi ne trobi v liberalni rog. Surovi gostilničar ali natakar je zaklel in zaklical, ko je ugledal v vozu g. Gregoriča: „Da bi ga strela udarila, ta je tudi klerikalec“. Seveda je bil ostro zavrnjen od dotednih gostov. Ta neotesani „Sočin“ in prvaških liberalcev učenec je rekel nekomu, ki je nameraval iti na slavnost v Dornberg: „Oš..., vržem te pod prvaški most, ako greš v Dornberg k čukom“. — Nič ne rečemo kakor le to: Kakoršni učitelji, takšni učenci! Gnojnicu srkajo vase, gnojnicu smrdi iz njih.

Iz ajdovskega okraja.

a Liberalci v Rihemberku bi se radi polastili županove kože, češ, da je moralno mrtev. Sedaj pa se nam poroča, da stvar ni taka in da župan še živi. Čenčili je namreč pričal pri sodniji v Ajdovščini in sodnik Vidmar je spredel to poučevanje kot dokaz, da je župan pojedel cestnemu odboru ajdovskemu 30 K in občini rihemberški 36 K; dalje, da se je župan Pavlica izrazil, da bo občina Rihemberk jamčila tvrdki Madile & Comp. za eventualno škodo vsled neodpeljave materiala iz hudournika Ravnjak, ako mu tvrdka odstopi prevožnjo kamenja iz Kamenčeka po 1:80 K m³.

Tako je pričal Čenčili. Sedaj pa izjavljata cestni odbor ajdovski in rihemberško starešinstvo, da jima ni župan Pavlica nič pojedel. Na veliko žalost Čenčila ne bo župan nič povrnil, ker ni nič pojedel. Še lepša je stvar glede materiala v hudourniku Ravnjak. Dokazano je, da se material ni pustil v hudourniku Ravnjak, ampak da se je spravil začasno na bližnje zemljišče g. župana, ki je to dovolil **brezplačno**. Tudi za prevožnjo kamenja iz Kamenčeka se ni župan pogodil, ampak njegov sin Franc Pavlica. Vse to potrjuje tudi tvrdka Madile & Comp. Čenčili naj pove, zakaj je zapustil tvrdko Madile & Comp. v Dalmaciji? Mi bi radi ve-

deli, ali je to storil prostovoljno ali prisiljeno t. j. ker je bil odslovjen?

a **Vabilo** k veselici, katero priredil: „Kršč. soc. izobraževalno društvo“ v Rihembergu dne 28. avgusta na dvorišču na Governi. Vsopred: 1. Foerster: „Naše gore“, poje mešani zbor. 2. — d. —: „Kmet in nebeška tica“, deklamacija. 3. A. Nedved: „Na straži“, poje moški zbor. 4. H. Voiarič: „Pregovorjena otožnost“, poje alt-solo. 5. D. Vodopivec: „Dve leti“, Šaloigra v enem dejanju. 6. Iv. Laharnar: „Kadar mlado leto“, poje mešani zbor. 7. Dr. I. Vošnjak: „Svojki svojim“, prizor iz kmečkega življenja. 8. P. Ang. Hribar: „Slovo od lastovke“, Štirglasni ženski zbor. 9. V. Vodopivec: „Kovačev študent“, opereta v 3. dejanjih. 10. Fr. Ferjančič: „Planinarica“, mešani zbor s sopran-solom. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina s sedežem 1 K, stojišče 40 v, člani 20 v. K obilni udeležbi uljudno vabi — odbor.

a **Čehovinova stoletnica.** Jutri dne 26. t. m. bo sto let, kar se je v Gorenji Branici rodil slavni slovenski rojak Andrej Čehovin, ki se je v vojskah leta 1848. in 1849. povspeval po svoji izredni hrabrosti od vojaka prostaka do topničarskega stotnika in barona.

a **Iz goriske Vipave.** — Veš kaj France, lepo je to, lepo. Pa tukaj pri nas toliko fantov, pa takih, to ni za vsak dan. Samo lepo vreme, Bog daj popoldan! V cerkvi se že lepo obnašajo, potem naj pa bodo kdorkoli si hočejo, spoštovanja so vredni, vsaj v cerkev gred. Tisti, ki jim pa pravijo sove, po ljubljansko pa sokoli, še cerkev od znotraj ne pogledajo ne!

No, g. Dolenc, to res ni za vsak dan; pa naši sokoli so pa vendar le možje!

Ja „kril“ že nimajo, to je več kot gotovo. Je pa lahko tudi veliko hlač, pa malo mož!

Ne zabavljaj no, hribovska mercina, kar smo mogli, to smo naredili.

To se mi pa le čudno zdi, zakaj ti vaši, kako jim pravijo, ali ne Orli, skoraj nič ne pijejo. Bil sem v gostilni same tiste pokalce so pokale, piva nič, vina pa malo.

Ali ti nisem pravil, da so naši fantje abstinenti, to se pravi, da ne pišejo opcijnih pijač.

Za vraga, to je pa prav. Že večkrat sem si mislil sam pri sebi: pijača, in ples, to vse mora pokopati naše sove, pardon, Sokole.

Pa jih tudi bo! Piti že ne znajo več, saj kar „žlempajo“, zabavati se ne več, kar norijo.

Ali si pa videl, koliko jih pa je teh presnetih Orlov? Kar iz tal rastejo. Veš, koliko odsekov ima že vipavska zveza? Kar deset, in pa taki fantje!

Znajo, pa znajo! Vrli regiment 47. je godel same slovenske komade, ti Orli pa so po viži delali tiste vaje, da je bilo veselje.

Pa na orodju! Iz Ljubljane je bil eden, tak fant, da je malo takih, ali pa nič, ta ti je delal. Pa tam iz Šmarjeden, rekli so mu Orel, menda študira na Dunaju, tisti ga je pihnil! In ti vipavski Tržani, to so ti kampelci! Enemu so rekli Medvešček iz Gorice, ali se je postavil! Sploh vsa telovadba pik fajn; samo dež jih je malo močil, pa kaj to storil Orlom! Veste kaj, Šurci, drugič naredite pa v lepem vremenu in vsi

gorški sosedje vas pridemo obiskat, samo, da se bomo še tako imenito zabavali kot dne 7. avgusta.

Na zdar! Brat trompetar.

Iz kanalskega okraja.

kl **Kal na Kanalskem.** — Naši liberalni mladiči so imeli ples. Res, duhovita prireditve. Ta ples pa jim je še precej posušil še tako večkrat suhe mošnjičke. Mislimo, da se bodo kar trli plesalci na plesišču. A jih je „fratalo“. Kaj mislimo, da so ljudje tako „pametni“ kot ti liberalci. Dokladat so morali in še precej veliko so morali poščeti. Mislimo, da bi bolje naredili, ako bi plesa ne naredili in svitke kronice, katere so zaplesali v posojilnico dali. Poleg tega niso par dni nič delali, mnogo zapili in konečno še mnogo zraven doplačali. Taka „kupčija“ je slaba. Slaba za žep, za glavo, za telo, za mošnjiček!

Iz tolminskega okraja.

t **Učiteljska imenovanja in premičenja v tolminskem okraju.** Deželni Šolski svet je potrdil vsa definitivna imenovanja razen Kocha za Log. Provizorično se nameste, oziroma premeste naslednje učne osebe: Andrejčič Ivan v Soči, Štrukelj Makso v Bovcu, Jug Ignacij v Oreku, Žagar Ferd. v Podbeli, Ivančič Ljudmila v Drežnici, Ivančič Josip v Starem Selu, Bratina Bogomil v Logu, Zavrtanik Ljudmila na Grahovem, Rusjan v Ruti, Brezavšček Katica v Cerknu, Mahnič v Selo-Log, Pleško v Borjano, Perin Ana v Lazec, Faganel v Nenški Rut, Hmeljak na Trnovo, Možetič Bogomil v Hudojužno-Zakojico, Strel v Gorje, Možetič Ivana v Podbrdo, Gerzelj Ivan v Volče in Črnigoj v Poljubinj. — Josipina Skert, učiteljica v Volčah in Josip Semolič, učitelj v Zalogu, sta na lastno prošnjo upokojena. — Šola v Soči dobi ekskurendo v Lepeni. Ustanovi se potovalna šola Jevšček-Ravne. Deželnemu Šolskemu svetu se priporoča ustanovitev šol za Temljine Logje in Jagršče-Krnice.

t **Iz Volčanskih hribov.** — Kadar vidim pijanega človeka, se večkrat spominim na mevšeta. Ko je nesel žito v mlin, je prašal mlinarja, kedaj umrje. Mlinar mu je odgovoril: „Kadar trikrat zaporedoma, vrže meh na tla in se vleže zraven njega. V tem času pa pride mlinarjeva svinja, raztrga meh ter začne moko trositi na vse kraje. Mevše je zdihoval: „O, ko bi bil še živ, bi ti, svinja, ne trosila moje moke“. Ravno tako dela alkohol z ljudmi. Ko se gospodar upijani, ne more delat; družina pijančeva je vsa razburjena, delo stoji in opravi se le površno. Tako trga žganje njegovo premoženje, kakor mevšetu svinja meh. Kjer je že navada žganje piti, bi temu zlo lahko kmetje odpomogli s tem, da bi si zasadili vinsko trto ter potem dobro, zdravo in domačo vinsko kapljico pili. Tukajšnji kraji so dosti ugodni za trto. Posebno prikladen za to je hribček in okolica Mengore, ki bi bil lahko obšajen okoli in okoli z vinsko trto. Kako hektov vina bi se pridelalo kjer raste sedaj grmovje in slaba trava? In potem od Volč do Tolmina in cela do-

V manufaktturni trgovini TEOD. HRIBAR prej „Krojaška zadruga“
se vdobi najboljše platno in bombaževino za perilo.

lina do Kobarida! Koliko je sveta, ki bi razkovan in obsajen s trto, velike dohodke prinašali! Potem od Sv. Lucije do Podmelca in menda do Grahovega, in potem Idrijska dolina čez Slap do Spodnje Tribuše. Bral sem, da v starih časih je tod rastla trta in bogato rodila. Da trta, ako umno obdelana, veselo raste, se vidi v vinogradu gosp. Jožef-a Munih pri Sv. Luciji. Veliko trt imajo tudi naši sosedje v ajbskem županstvu, kjer pridelajo vina za svojo rabo in še za prodaj kaj. Torej sadimo trte, kajti mali posestnik pridela lahko 5–6 hektov vina. Kako veselo bo potem v družinah, kjer se bo pilo zdravo in ceno domačo pijačo, ne pa tisto umazano vodo, ki se človeku studi, ko se začne mešati špirit in voda skupaj! Kako prijetno je za človeka, ako ima svoj vinograd, ki bi mu donašal žlahtnega grozinja tudi za zobanje, kajti grozdje močno okrepi želodec in zdravje se s tem vrtri!

Končam z željo, da bi tovarnarji špirita kmalu videli, da tu pri nas ni več mesta za njih pogubno pijačo. Oni od nas toliko dobička vlečejo, pa so proti nam v vsaki stvari, ki bi zadela njih obrt. Torej začnimo, kmetje, trte saditi v zdravje in srečo našega ljudstva!

t Izpod Krna. — 14. t. m. je polno turistov obiskalo naše hribe. Tudi naše vasi so si ogledali. Ta dan smo imeli sv. mašo ob 7. uri. Mašo je daroval nek g. duhovoik, ki se je nahajal med turisti. Potem so jo mahnile naša dekleta skupno na vrh Krna. Saj od vasi na vrh ni več nego 3 ure. Tudi stane jih tak špas malo. Ena pogača — pa hajd! Čudno se nam pa zdi, da so ljudje, ki samo ob nedeljah hodijo po hribih, namesto da bi hodili h maši. So pa tudi ljudje, ki se norca delajo z onimi, ki so naročeni na katoliške časopise. Kako lepo računajo, koliko stane časopisje ali ne znajo računat, koliko se potrosi za plese. Denar, ki ga marsikak zapravi pri enem plesu, bi zadostoval za dva dobra časopisa za celo leto. To je tako jednostavno, ne? V Krn prihaja nad 30 kat. časopisov. To liberalne župarje boli, ker oni rajše dajejo za plese in pijačo, da jih še dva dni pozneje glava boli. Ali ni tako?

lepo — posebno: „Ženin kos“ — izvršil. Vse komade obeh pevskih zborov so poslušalci z burnim ploskanjem poхvalili in odobrili.

Za deklamacijo: „Dobrotnik“ — katero je mali deček dobro deklamoval — a ga zarad hrupa zunanje cestne in krčmarske druhalni, ni bilo dobro zastopiti, nastopil je g. Vrtovec, jurist dijak, odpadan od S. K. S. Z.

Ta nas je očaral se svojim prekrasnim predavanjem. Govoril je tako glasno in navdušeno, da smo ga vsi dobro razumeli — četudi je druhal, kakor nalašč, postala bolj glasna. Njegova govora ne bom popisoval, ker bi bilo preobširno za Vaš list.

Le to naj omenim, da je nas naruševal naj se združimo, olikamo v družtvih — in na kršč. podlagi — ker le, dokler bomo verni, bomo Slovenci obstali. Brez vere pa bi že davno postali podlaga tujčevi peti. To lahko vidimo sedaj pri naših liberalcih povsod, ki ravno v kritičnih momentih mečejo našim za kmeta potegajočim se poslancem polena pod noge. Kaj pa naj rečem o igri „tri sestre“?

Lahko rečem, da se je malokje tako točno in naravno izigrala — ta dr. Krekova igra — kakor ravno zdaj pri nas! — Vse vloge so bile tako gladko in izvrstno naučene in odigrane, da res ne vem, katero igralko ali igralca — bi bolj pohvalil in prednost dal. Če pomislim na mlajšo sestro — Sofijo — z Nadjevo, kako sta izvrstno igrala — in se spomnjam na starejšo in srednjo — ali na očeta Orla in mater — ali pa ženina Franceta in deklo Jero, res ne vem, komu bi dal prednost, ker vsi so tudi gledé kretanja dobro izvršili svoje naloge. Le tako naprej! Upamo, da se še kedaj vidimo in da nas še kedaj povabite na tako lepo — pošteno veselico! Po odpevu: „Orlove himne“ so se Škrbinci poslovili od nas! Hvala! En poslušalec.

km Kmečka hranilnica in posojilnica v Kostanjevici vabi vse člane zopet na občni zbor, ki bo v uradnih prostorih dne 28. avg. t. l. ob 4. pop. z istim dnevnim redom, kakor je bil razglašen za 21. t. m. To pa zato, ker dne 21. t. m. ni došlo k zboru zadostno število članov. Odbor.

Iz korminskega okraja.

km Kostanjevica. Pretečeni praznik Vnebovzetja M. D. imeli so tukaj krasen dan, dan, ki nam ne pojde nikdar več iz spominu. Vkljub žuganju in pretenju od strani liberalnih surovih naprednjakov, ki so si na vso moč prizadevali, da bi preprečili in motili pošteno veselico našega „Delavskega izobraževalnega in podpornega društva“ — se je veselica vsejedno nad vse pričakovanje izvrstno obnesla.

Obžalovati je, da je bil prostor — tik ceste in preblizo krčme — nesrečno za veselico izbran, ker te okolnosti so se suroveži poslužili, da so na cesti in bližni krčmi tulili in kakor alkoholična druhal rjoveli, da se predstavljalcev na odru ni moglo prav natanko tu pa tam razumeti, posebno v zadnjih prostorih.

Kakor že rečeno, se je veselica izvršila v popolno zadovoljnost poslušalcev, katerih je bilo ogromna množica.

G. pevovodja B. T. je namesto predsednika došle goste prisrčno pozdravil ter naznani, da se je društvo trudilo, da se je premladilo in bolj utrdilo, ter da dela in se izobražuje vedno na kršč. podlagi ter je ob enim pojasnil današnji vspored.

Blažilen vžitek smo imeli, ko je kostanjski pevski zbor tako krasno vse pesni vsporeda — posebno pa: „Ujetega ptiča tolažba“ — tako lepo odpel.

Posebno pa gre tudi zahvala škrbinskemu dobro izvežbanemu pevskemu zboru, kateri je tako precizno in

Loterijske številke.

20. avgusta.

Dunaj	22	29	32	45	62
Gradec	10	42	82	45	43

Štev. 2290

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavil II. četrletja, t. j. mesecu aprila, maja in junija 1909

začne v

poned., 12. septembra 1910,

ter se bo nadaljevala naslednje delavnike in sicer četrte in pondeljke, od 9. ure zjutraj do 1. poludne.

Dne 14., 17., 21., 24. in 28. septembra bodo v dražbeni dvorani na ogled sl. občinstvu dragocena zastavila, ki se prodajo na naslednji dražbi, od 10. do 12. predpoludne in od 3. do 4. pop.

V Gorici, 2. avgusta 1910.

Od ravnateljstva zastavljalnice.

Podpisani priporočam veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo izvrstno

krojaško delavnico.

Izvršujem točno in pošteno po najnovnejših vzorcih.

Josip Smet,

krojač
nasproti „Šolskega Doma“, (Križna ulica.)

**Učenca sprejme
VENCELJ SEIBT,**

dimnikar

v Oberwölz-u na Gornjem Štajerskem.

Pozor!

50.000 parov čevljev!

4 pari čevljev le za 8 K.

Vsled denarnih zadreg več velikih tovarn sem dobil naročilo, prodati veliko množino čevljev mnogo pod tovarniško ceno. — Prodam zato vsakomur 2 pari čevljev za gospode in 2 za dame, rjavega ali črnega usnja, zelo elegantno, najmočnejša šasona: Vsi 4 pari stanejo le 8 K. Velikost po št. Pošilja po povzetju:

A. Gelb, razprodaja čevljev, Krakovo 516.

Lahko se premeni ali denar vrne.

Ugodna prilika za birmance!

Botri in botrice za nizko ceno si nabavite pri meni različna darila za birmance, ker še vedno prodajam vse blago po tovarniških cenah. In se tem potom ulj. priporočam —

Aleksander Ambrožič,
urar in zlatar

GORICA, Tekališče Jos. Verdi štev. 26.

Priporočajte med seboj

trgovino

J. Medved

Gorica

CORSO Verdi 38.

Postrežba strogo solidna.

Restavracija

„TRI KRONE“

GORICA — Gosposka ulica

ima vedno sveža jedila, toči pilzensko in steinfeldsko pivo, izborna domača vina in teran. — Cene zmerne.

Ferdinand Baumgarten,
restavrator.

Lekarna

Cristofoletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice z znamko sv. Antona Pado-vanskega.

Zdravilna m o č teh kapljic je ne-prekosljiva. Te kapljice uredijo redno prebavljajte, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico (Varstvena znamka) popije. Okrepě šelodec, storé, da isigne v kratkem času omotica in šivotna lénost (mrivost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je. Cena steklenica 60 vin.

10 kron na dan zasluži vsakdo na prav lahek način. Pošljite na dopisnici svoj naslov na firmo: Jakob König, Dunaj VII.3- Poštni urad 63.

Svoji k svojim! — Svoji k svojim!
Starozana narodna trvdka:

Anton Iv. Pečenko

Zaloga vina, piva, kisa in žganja.

GORICA, ulica Jos. Verdi 26, —

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s plzenskim pivom »PRAZDRO« iz slovečke češke »Mešanske pivovarne« v sodčkah po 1/4, 1/2, 1/4 in 1/8 lit in v steklenicah po 1/2 l; z domaćim pristnim tropinovcem 1. vrste lastnega pridelka, ter belim in črnim vinskim kisom.

Sodčki piva po 1/4 lit. j. 12 1/2 l so posebno pripravni za kak veseli domaći dogodek, kakor: poroka, godovanje, krst i. t. d., ker se ga lahko postavljajo na mizo in nastavi.

Naročeno dostavlja na dan in razstavlja po železnici na vse kraje avstrije in ogrske drzave franko goriška postaja. Cene zmerne.

Peter Cotič,

čevljarski mojster, Gorica,

Raštej 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razposiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za čevlje in usnje.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega
orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica štev. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko.

VIKTOR TOFFOLI GORICA

Velika zaloga oljkinega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter	
Jedilno fino	K 1:04
Istrsko	" 1:12
Corfu	" 1:20
Puglie	" 1:20
Jesib vinski	" 1:20
Marsiglia	K 1:28
Bombay	" 1:20
Bari	" 1:40
Lucca	" 1:60
najfinješ	" 2:-
Milo in luči.	

Priporočam če duhovščini in cerkvenim oskrbništvo.

Edina zaloga oljkinega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10. Telefon 176.

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mizarsko in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izber raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal slik, stolov in vsega, kar spada h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporočam

ANTON BREŠČAK.

JAKOB ŠULIGOJ

= urar c. kr. državne zeležnice =

v GORICI, Gosposka ulica št. 25.

priporoča zlatino in srebrino vseh vrst. Prstane, poročne rinke, verižice in vse druge zlate predmete.

Za birmance

priporoča raznovrstnih birmanskih daril po najnižjih cenah.

Blago prve vrste in z jamstvom!
Pristnost zlata in srebra zajamčena.

35.000 stiskalnic za grozdje, sadje, obrtne namene itd.

20.000 mastilnih mlinov za sadje in grozdje, veliko število hidrauličnih stiskalnic za obrt in poljedelstvo je izšlo Mayfarth ovih tovaren.

Leta 1909 je bilo narejenih:

2500 stiskalnic in 1200 mastilnih mlinov.

Neovrgljiv dokaz za odločnost kakovosti istih proizvodov.

Kar brez skrbi se obrnite do

Ph. Mayfarth-a & Co tovornice poljedel. strojev železnih in parnih samokovov.

Dunaj II. Taborstrasse 71.

Zahtevajte brezplačno dospeljatev ilustrovanih cenikov

Išče se dober zastopnik.

Za dijake, ki se bodo kmalu povrnili

v goriške zavode sem

istotako tudi vsem letnim izdelkom, kakor Panama, kambrik, batist, cefir, itd., ker se kmalu skonča sezija.

Moderno v novih barvah in proizvodih že prihaja simsko blago.

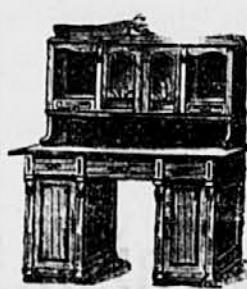
FRANC RAVNIKAR,

Izdajatelj in odgovorni urednik: J. Vimpolšek v Gorici.

Odlikovana mizarska delavnica s strojnim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva

iz lastne delavnice.

Izdeluje cerkvena dela,

spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd.

Vsakovrstna dela za stavbe.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svitčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaze s potrdili najine nove amerikanske blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Za Birmance!

PETER COTIČ,

črevljarski izvedenec

v Gorici Raštelj št. 32.

Naznanja slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da ima v zalogi vsake vrste črevljev za odrasle in otroke. — Posebno se priporoča birmanskim botrom in starišem birmancev. Sprejema tudi naročila po meri po zahtevi odjemalcev.

Postrežba točna — in poštena.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrirana zadruža z omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obrestovala pričenši s 1. januarjem 1909 hranične vloge po $4\frac{1}{2}\%$ (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- na vknjižbo po $5\frac{1}{2}\%$ (pet in en četrt od sto);
- menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto).

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 krov 2 krovi na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

Goriška zveza

gospodarskih zadruž in društev v Gorici
registrirana zadruža z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI št. 32.

cene izdatno znižal,

istotako tudi vsem letnim izdelkom, kakor Panama, kambrik, batist, cefir, itd., ker se kmalu skonča sezija.

Moderno v novih barvah in proizvodih že prihaja simsko blago.

edini slov. trgovec z manufakturnim blagom
v RAŠTELJU štev. 16, GORICA.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.